7. številka. Maribor, dne 22. januarja 1915. Letnik VII.

Naročnina listu: Celo leto . . K 10·— Pol leta . . „ 5·— Četrt leta . . „ 2·50 Mesečno . . „ 1·— Zunaj Avstrije: Celo leto . . K 15·— Posamezne številke 10 vinarjev.

STRAŽA

Inserati ali oznanila se računijo po 12 vinarjev od 6redne petitvrste: pri večkratnih oznanilih velik popust. „Straža“ izhaja v ponedeljek in petek popoldne. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravništvo: Maribor Koroška ulica 5. Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Na Poljskem novi boji.

Prestolonaslednik odpotoval v nemški glavni stan. — Avstrijska in ruska artilerija se merita med seboj. — Naši topovi na mnogih krajih nadkriljujejo ruske. — Avstrijski uspehi ob rekah Dunajec in Nida. — Pri Plocku in Novogeorgievsku pričeli Rusi z ofenzivo. — Na Karpatih nič novega. — Srditi boji v Bukovini. — Na jugu se ojačujemo. — Francozi so zapustili Soissons. — Turki izgubili Enver- in Šukri-pašo. — Kaj delata Italija in Rumunija?

Dr. Ude preklicuje.

Prvi zvezek „Bonifatius-Korrespondenz“, ki je izšel dne 15. januarja 1915, prinaša pod zaglavjem: „Katholisches Priestertum. Nationalismus. Hochverrat“ (Katoliško duhovništvo. Narodnost. Izdajstvo.) naslednо Udejevo izjavo:

„Pod tem naslovom je podpisani objavil v številki 17-18 letnika 1914 tega lista članek, kateri se je pečal z aretacijo več slovenskih duhovnikov, ki so bili, kakor so poročali časniki, baje zavoljo veleizdaje odpeljani v zapor. Pri tem sem si popolnoma bona fide domneval, da se v več slučajih ni izvršila aretacija brez vzroka. Z veseljem pa sedaj konštatiram, da so bili vsi, vsled mojega članka prizadeti duhovniki, izvzemši enega, od pristojnih oblasti izpuščeni iz zapora. Moj zgoraj navedeni članek — in to me z ozirom na celokupno katoliško duhovščino, osobito z ozirom na vsled aretacije težko prizadete, sedaj pa oproščene duhovnike-sobrate navdaja z zadovoljstvom — je torej za iz zaporov izpuščene duhovnike brez dejanske podlage. V svojem domnevanju — izpust iz preiskovalnega zapora je to dokazal — sem se torej zmotil. To zmoto priznam. Žal mi je, da je članek, ki je pisan le iz dobrega namena, in ki vobče nikakor ni nameraval zadeti vse slovenske duhovščine, dal neljub povod, da se je, kakor se dozdeva, vsled njega čutilo užaljeno vse slovensko duhovništvo.

Vse, ki se čutijo vsled mojega članka užaljene, prosim, naj to izjavo blagovoljno vzamejo na znanje in naj o moji bona fides ne dvomijo, in beležim z izrazom hvaležnosti napram „Bonfacijevi korespondenci“ za objavo tega mojega popravka.

Gradec, o Božiču 1914.

Dr. Janez Ude, vseučil. prof.

Dolgo je bilo treba čakati na Udejev preklic. Uredništvo „Bonifacijeve korespondence“ — urednik je benediktinec grof P. Avgustin Galen — je v štev. z dne 1. oktobra 1914 prineslo obširen popravek lavantinskega duh. obrambnega društva in hkrati izjavilo svoje obžalovanje zavoljo priobčenega članka, kojega trditve odločno odklanja ter za kojega prepušča vso odgovornost profesorju dr. Udeju, ki je pod člankom podpisan s popolnim imenom. Glede na slovensko duhovščino uredništvo še posebno izjavlja: „Kar se dostaje slovenske duhovščine, poznamo iz dolgoletnega osebnega izkustva njene izredne duhovniške lastnosti in njeno udanost do cesarja, ki je vzvišena nad vsak dvom.“

Slične izjave je urednik bodisi ustmeno, bodisi pismeno podal večkrat. Še v zadnji številki preteklega leta z dne 15. decembra je izdajatelj in uredništvo priobčilo to izjavo: „Da vsako napačno in krivo razumenje, če se še nahaja, končno odpravimo, izrecno izjavimo, da vsebino od prof. dr. Udeja v štev. 17-18 našega lista objavljenega članka: „Katholisches Priestertum. Nationalismus. Hochverrat“, v kolikor je škodljiv časti od nas visoko čislanega slovenskega duhovništva, odkritosrčno odklanjamo ter njegov sprejem obžalujemo.“

Na prof. dr. Udeju je torej bilo, ali dokazati te svoje trditve, ali pa jih z obžalovanjem preklicati. Naposled je vendar izšla prejšnja izjava, ki je pač — Udejeva.

Ude poudarja svoje „domnevanje“, iz katerega so potekle njegove trditve in katero se je pokazalo docela krivo, ker so bili izpuščeni vsi duhovniki, izvzemši enega. In tudi ta edini, namreč umirovljeni koroški župnik Svaton, rodom Čeh, je bil, kar Ude o Božiču najbrž še ni vedel, med tem že tudi izpuščen, ker je višje vojaško sodišče razveljavilo obsodbo, ki jo je nad njim izreklo deželno brambovsko divizijsko sodišče. Spričo tega Ude prosi, naj vsi, ki se čutijo vsled njegovega članka užaljene, blagovolijo to izjavo vzeti na znanje. Hkrati pa zatrjuje svojo bona fides, svojo dobro vero, svoj dober namen. Ne maramo tega odrekati niti se prerekati. Omenjamo samo besede preroka Caharija: „Nobeden vas naj ne misli hudega v svojem srcu zoper svojega prijatelja“ (Cah. 8, 17), in tudi v velikem katekizmu, vprašanji 459. in 460., ki učita, da „greši s krivim natolcevanjem, kdor brez zadostnega vzroka sumi o bližnjem kaj hudega; s predrzno sodbo greši, kdor bližnjemu kaj hudega brez zadostnega vzroka prisoja kot gotovo in resnično.“

Sicer pa tožba, ki se je naperila zoper prof. dr. Udeja, teče dalje.

Italija.

Razpoloženje v Italiji.

Del italijanskega časopisja piše proti Avstriji in Nemčiji na tak način, da se vse povprašuje, kako je kaj takega mogoče in zakaj italijanska vlada, ki je v trozvezi, proti tem listom ne nastopi. Zadevo moramo nekoliko pojasniti. V Italiji vlada velika tiskovna svoboda. Po zakonu iz leta 1906. je vsaka preodvratna zaplemba časopisja, kakoršno imamo sedaj pri nas,

LISTEK.

Stanje in pomen Galicije in Bukovine.

Galicija, pozorišče sedanjih krvavih bojev, je prišla pred 143, oziroma 120 leti, pod avstrijsko oblast in sicer zahodna Galicija do reke Visle l. 1772, izhodna Galicija pa l. 1795. Galicija šteje nad 7 in ½ milijona prebivalcev, od katerih je po narodnosti 55 odstotkov Poljakov, 43% Rusinov, ostali pa pripadajo raznim drugim narodnostim. Galicija je dežela ravan, iz katerih se tu pa tam dviga nizko gričevje, izvzemši Karpate, ki so precej visoko — poprečno 1000 m — gorovje, podobno pragozdom, v katerih še živi mnogo medvedov, volkov, risov, divjih mačk, jelenov in drugih zverin, ki so po drugod že popolnoma iztrebljene. Le na nekaterih redkih mestih vodijo čez Karpate prelazi, kot: Tatarski prelaz, Uszok, Dukla in še nekaj drugih, manj važnih prelazov, po katerih se vijejo ceste in železnice, ki vežejo Galicijo in Ogrsko. Izmed vseh prelazov je pa Dukla-prelaz edini, ki je še najbolj pripraven za prehod večjih armad čez Karpate.

Med trdnjavama Krakov in Przemysl se razprostira okrog 500 metrov visoka gorska ravan, na kateri se je naša armada v začetku oktobra zbirala za novo ofenzivo in kjer se še tudi sedaj vrše boji. Pred to gorsko ravanjo se pa razprostira okrog 200 metrov visoka kotlina, katero pokrivajo plasti peska in po kateri tečejo zelo močvirnate reke in potoki. In ob spodnjem toku rek Sana in Tanewa je le gozdovje in močvirje, skozi katero je prav težko priti. Reke Visla, Dnjestr, Dunajec in San so velika ovira za promet, ker so te zelo široke in globoke. Reke in potoki v izhodni Galiciji pa imajo strme bregove in so v času, ko se tali sneg in v dobi deževja po letu posebno velika ovira za promet in za razna vojna podvzetja.

Nagle vremenske spremembe, danes zelo toplo vreme, jutri pa že sneg in mrazovje, povzročajo četam, ki na to obnebje niso navajene, mnogo bolezni na želodcu in črevah, ki jih še pospešuje prenočevanje pod milim nebom in bivanje v mokrih strelskih jarkih. Galicija nima nikoli stalne zime, deževno vreme, talenje snega, se kar venomer menjata, spreminjata pa nižine v morje, iz katerega štrle drevesa in naselbine, ilovnata in črna zemlja je pa tako razmočena, da še udirajo kolesa vozov do osi in je vsako vojaško podvzetje na teh razmočenih tleh za dalje časa zelo ovirano.

V gospodarskem oziru je Galicija zelo važna, ker prideluje veliko žita- kot pšenice, ječmena, a v mrzlejših pokrajinah pa veliko ovsa, rži, krompirja, v izhodnem delu pa mnogo sladkorne pese, tobaka in hmelja ter mnogo sadja, osobito češpelj. Tudi živinoreja, svinjereja, konjereja in reja perutnine je v Galiciji zelo razvita; osobito glede konjereje stoji Galicija izmed vseh avstrijskih kronovin na prvem mestu, saj se je pri zadnjem štetju naštelo v Galiciji že blizu 900.000 konj in čez 400 žrebčarn. Veliki gališki gozdovi so pa polni lepega stavbnega lesa, ki se izvaža deloma po rekah, deloma po železnicah v veliki množini v druge dežele in države. Nad 25% vsega gališkega ozemlja tvorijo temni gozdovi.

Tudi glede rud, kovin, soli in petroleja je Galicija zelo bogata. V rudnikih za sol v Wieliczki in Bochniji je zaposlenih kakih 1200 delavcev ter se tu pridela okrog 14 milijonov meterskih stotov solnatih surovin. V Boryslawu, Šodnici, Drohobycah in Gorlicah in drugod je okoli 200 podjetij za petrolej, v katerih se pridela čez 4½ milijona ton petroleja; v 60 rafinerijah se je dobilo do 5 milijonov meterskih stotov surovega olja. Pridela se tudi mnogo železa, cinka, svinca in zlasti veliko premoga, osobito še okoli Krakova, kjer dela okoli 4000 delavcev ter pridela na leto 10 milijonov meterskih stotov premoga.

Tudi glede industrije ni Galicija na zadnjem mestu, zlasti v zahodnem delu Galicije je industrija precej bogato razvita. V Biali je veliko število tovarn za izdelovanje sukna, špirita in raznih kemikalij.

Glavno mesto Galicije je Lvov, kjer je bil sedež cesarskega namestnika, sedež treh nadškofov in sicer rimsko-katoliškega, grško-katoliškega in armensko-katoliškega nadškofa; ima poljsko vseučilišče in več drugih učnih zavodov. Glavno mesto zahodne Galicije je pa staroslavno poljsko mesto Krakov, nekdanja prestolica poljskih kraljev, z mnogimi monumentalnimi stavbami. Krakov ima eno najstarejših evropskih vseučilišč, ustanovljeno od poljskih kraljev iz dinastije Jagelonov l. 1343, od papeža potrjeno l. 1364.

Bukovina je gorata dežela, z velikanskimi gozdovi bukovega lesa (odtod ime Bukovina). Večino teh gozdov upravlja država. Tudi Bukovino je narava bogato obdarila z raznimi rudami. Prebivalstvo Bu-

nedopustna. Vlada more samo, in v sicer čisto določenih slučajih, dotični časopis izročiti državnemu pravdništvu, sodišče pa odredi zaplembo navadno še le čez več tednov ali mesecev. Sodniki kažejo malo volje, da bi kaznovali časnikarje. Kazenski predlog mora izhajati od razžaljene stranke, drugače se ne stori nič. V nekih posebno hudih slučajih, ko je šaljivi list „Asino“ neusmiljeno blatil nemškega cesarja, se je nemški poslanik v Rimu po dolgem obotavljanju odločil, da je v imenu nemške države stavil prot listu kazenski predlog. Najbrže pa ne bo nič opravil. Osem do deset poslancev ki bodo izbrani iz Nemcem sovražne skrajne levice v parlamentu, bo sestavljalo brambeni kolegij toženega lista in vsa stvar bo padla v vodo.

Sv. Oče svari.

„Osservatore Romano“ izjavlja, da je od sv. Stolice pooblaščen, ostro karati ono laško časopisje, ki se imenuje katoliško in želi, da se ga smatra za katoliško, pač pa proti namenom sv. Očeta v besedah in slikah posega neprestano hujskajoče in zastrupljajoče v evropski konflikt. Sveti Oče s poudarkom ponavlja svoje navodilo: „Ostati strogo nevtralni“ in izraža upanje, da bo to zadostovalo. V nasprotnem slučaju bo sv. Stolica drugače nastopila proti temu časopisju.

Kardinal Gasparri

se je proti sotrudniku „Perseveranze“ izjavil glede stališča Italije v tem času, da slabo delajo tisti, ki silijo k vojni. Če bi se vojni res ne dalo izogniti, tedaj bi vsi Italijani storili svojo dolžnost. Zagovarjati pa vojsko, dokler je ne zahteva nobena kršitev ozemlja, pa ni samo nepatriotično, ampak zločinsko delo. V Monzi so nameravali zborovati za vojsko. Govornika pristašev vojske, posl. Chiesa pa so večkrat prekinili in končno izžvižgali, nasprotno pa je zagovornik nevtralitete, Serati, žel veliko priznanje.

Državniki se posvetujejo.

Dunaj, 20. januarja.

V nedeljo, dne 17. januarja, je obiskal italijanski poslanik na Dunaju vojvoda d'Avarna novega avstrijskega zunanjega ministra barona Buriana. Posvetovanje obeh državnikov, kateremu se v višjih političnih krogih pripisuje velika važnost, je trajalo več kot tri ure.

Pobiranje podpisov za ali proti vojski.

Basel, 20. januarja.

(Uradno.) List „Nationalzeitung“ poroča, da se je nedavno v Italiji osnoval „Comitato per la tutela degli interessi nazionale“ (odbor za varstvo narodnih interesov). Tej zvezi stoji na čelu kot častni predsednik senator Mazzella. K zvezi je pristopilo že več senatorjev, med njimi profesorji della Vedova in pa Alessandro Chiapelli. V osrednjem svetu zveze je mnogo poslancev. Odbor namerava izdati oklic na italijansko ljudstvo, ki bi imel namen, da se izve pravo ljudsko mnenje glede na razne hujskarije za vojsko. V to svrho bi se med ljudstvom pobirali podpisi za ali proti vojski.

„Proč z vojsko!“

Iz Rima se dne 20. januarja uradno poroča: Ko je hotel advokat Romualdi ga nekem shodu, ki so ga priredili pristaši ideje, da naj Italija poseže v sedanjo vojsko, začeti govor, ga je navzoče občinstvo prekinilo s klici: „Proč z vojsko!“ Prišlo je nato do resnih spopadov. Pristaši poseganja v vojsko so se morali umakniti iz dvorane.

Ko so pristaši te struje hoteli dne 20. januarja v Genovi pred avstrijskim konzulatom uprizoriti neko demonstracijo, so bili po karabinerjih razgnani. Isto se jim je zgodilo tudi pred nemškim konzulatom. Pet oseb je bilo pri teh spopadih aretiranih.

Vlada odstavila policijskega ravnatelja v Genovi.

Berolinski „Lokalanzeiger“ poroča dne 20. jan. iz Milana: „V Genovi so se preteklo nedeljo vršile demonstracije proti Avstriji. Radi prizorov pri teh demonstracijah je italijanski minister za notranje zadeve tamošnjega policijskega ravnatelja, njegovega namestnika in nekega policijskega častnika odstavil. Več sto demonstrantov je namreč skušalo priti pred avstrijsko poslaništvo in ko se jim to ni posrečilo, — pred nemški konzulat. Ko jih je policija tudi od tam pregnala, se je nekaterim nemirnežem posrečilo, da so po stranski ulici došli za nemški konzulat. Neki mož je s palico razbil nemški konzularni napis, predno se je policiji posrečilo, da bi posredovala. Ukrep notranjega ministrstva je vzbudil v Genovi veliko pozornost.

Italijanski socijalisti za nevtraliteto.

Predstojništvo italijanske socijalistične stranke je v seji, ki se je vršila v Florenci, sprejelo dnevni red, ki z obsežnim in podrobnim utemeljevanjem priporoča nevtralnost, ter je sklenilo, da v ojačenje propagande za nevtralnost skliče dne 21. februarja zborovanje po vsej Italiji.

Bolgarski minister Genadijev v Rimu.

Zadnji teden se je mudil bolgarski državnik v Rimu. O tem potovanju piše milanski „Corriere della Sera“ iz Bukarešta: Doznajemo iz dobrega vira, da so o predmetu misije Genadijeva (bolgarskega državnika), nekoliko dni poprej, predno je odšel Genadijev v Rim, razpravljali v ministrskem svetu v Sofiji. Precizirali so naloge, ki jih je imel izvesti Genadijev. Potem je tudi kralj sprejel Genadijeva v dolgi avdijenci. Na Bolgarskem javno mnenje brez razlike strank jako ugodno koment ra pot Genadijeva v Rim. Vsi politični krogi — tudi oni opozicije — se radujejo, da je tako važna politična misija poverjena enemu najodličnejših bolgarskih državnikov. Naglaša se, da je Genadijev, ki je bil večkrat v Italiji in se po dlje časa mudil tam, in ki ima v Rimu tudi političnih prijateljev, človek posebno designiran za delikatno nalogo, ki mu je poverjena. Omeniti je, da je Genadijev zastopal Bolgarsko v Rimu na prvem kongresu za ustanovitev mednarodnega poljedelskega zavoda. On govori perfektno italijanski in je velik spoštovatelj italijanske kulture — doslej še ni nič prodrlo v javnost o misiji Genadijeva v Rimu, ker jo drže tajno. Vendar ne grešim, ako trdim, da hoče biti Bolgarska — ki je ostala do sedaj svobodna od vsake obveze — temeljito obveščena, kaka bo italijanska politika, in gotovo je, da bo imelo vedenje Italije velik vpliv na vedenje Bolgarske. V dobro obveščenih krogih v Sofiji trdijo, da Genadijev, čim se povrne iz Rima, vstopi v kabinet Radoslavova kot minister za vnanje stvari.

Rumunija.

Rumunija in Bolgarija.

Bolgarska vlada je, kakor se poroča iz Sofije, pozvala rumunsko vlado, naj poda izjavo, proti komu je naperjeno sedanje rumunsko oboroževanje. Iz Bukarešta je došel te dni odgovor, da vojaške priprave Rumunije niso na noben način naperjene proti Bolgariji.

Drugo poročilo dostavlja, da so Rumuni odpoklicali pomnožene vojaške čete iz Dobrudže, kar znači, da hoče Rumunija z Bolgarijo v miru živeti.

Proti komu?

Iz Amsterdama se poroča: Angleški list „Times“ prinaša vest iz Petrograda, da se bo Rumunija zanesljivo v nekaterih tednih udeležila sedanje svetovne vojske. V Rumuniji skušajo nekateri privrženci Rusije razširiti mnenje, da so svoj namen dosegli in da se bodo njih načrti v kratkem že tudi — udejstvili!

Kakšni so ti načrti, o tem javnost ne izve nič gotovega. Kakor je posneti iz vesti, ki prihajajo iz Bukarešte, so načrti rumunskih rusofilov samo pobožne želje.

Rumunija proti ruskim upadom na rumunsko ozemlje.

Budimpešta, 19. januarja.

„Az Est“ poroča: Rumunska vojna uprava je obmejnim četam strogo naročila, da morajo zabraniti vsako prekoračenje meje po vojakih vojskujočih se držav, oziroma vse tuje vojake, ki bi prestopili na rumunska tla, takoj razorožiti. Če bi se kdo upiral proti temu, je takoj rabiti orožje. Ta ukrep rumunske vlade je naperjen proti ruskim četam, ki operirajo ob bukovinsko-rumunski meji.

Angleži lažejo o Avstriji.

Z Dunaja se dne 19. januarja uradno poroča:

Reuterjev urad prinaša iz nevtralnega inozemstva vesti, da postaja položaj v notranjosti avstrijsko-ogrske monarhije vedno nevarnejši in sicer baje pred vsem radi pomanjkanja kruha. Ozlovoljenje da je splošno in da se vrše v večjih mestih hude demonstracije proti vojni, ki zavzemajo revolucijonarni značaj. Grade da se barikade in da je prišlo med prebivalstvom in policijskimi četami že do krvavih spopadov.

Dalje poroča angleški list „Times“, da so se po poročilih očividcev vršile o Božiču na Dunaju velike demonstracije proti vojni, pri kateri priliki da je dunajsko prebivalstvo metalo na policijske čete kamenje iz tlaka.

(Obe vesti boste gotovo tudi v tem resnem času vzbudile v naši celi monarhiji le smeh, posebno na Dunaju. S takimi lažmi dela tripelententa razpoloženje proti nam.)

General Sarkotič o Jugoslovanih.

Šef bosansko-hercegovske deželne vlade in zapovedujoči general Sarkotič je sprejel nekega dunajskega časnikarja. V razgovoru je izjavil general med drugim:

„Kot vojak, ki se je doslej bavil s politiko le v toliko, v kolikor mu je dopuščal čas, da čita časopise, ki pa se je povsod, kjer je bil v posadki, trudil, da dobi vpogleda v razmere, sem bil iznenada, takorekoč čez noč, po milosti cesarja pozvan na čelo uprave teh dežel. Naravno, da mi Bosna in Hercegovina niste tuji, kakor tudi poznam jugoslovanski narod z vsemi njegovimi vrlinami in hibami. Saj sem odrasel med tem narodom kakor sin bivše vojne pokrajine. Seveda so se razmere od tedaj izpremenile, posebno če pomislim na čas, ko sem kot mlad poročnik bival v Bosni in še posebno v Hercegovini. Po Njegovem veličanstvu postavljen na čelo uprave teh dežel, sem prišel sem, navdahnjen po najboljih in najpoštenejih namenih. Ko se ta vojna konča in sreča orožja — na čemer ne dvomim — odloči v našo korist, potem hočem s pomočjo vseh dobrih elementov delovati za napredek, blaginjo in razvoj teh dežel. Zavedam se, da moja naloga ni lahka in da bo trebalo mnogo, jako mnogo, da se premagajo vse težave, ki jih vedno še bolj izpoznavam. Ali. ako mi Vsevišnji da potrebne fizične moči, sem uverjen, da se mi posreči izvesti svojo nalogo. Moje uverjenje je, da se le z naredbami in odloki ne da vladati. Vladati morajo —

---

kovine šteje okrog 800.000 duš. Po narodnosti je 42% Rusinov, 31% Rumuncev, 20% Nemcev, ostali so Čehi, Poljaki in več drugih narodnosti. Glede veroizpovedanja je 67% prebivalstva pravoslavne vere, katoličanov je okrog 18%, židov pa 13%. Kakor v Galiciji, imajo tudi v Bukovini židje skoraj vso trgovino dežele v svojih rokah. Glavno mesto dežele so Črnovice z lastnim vseučiliščem, ki ga je ustanovil naš cesar. Bukovina je prišla leta 1849 pod avstrijsko oblast.

To sta deželi, ki že od začetka svetovne vojne čutita vse vojskine grozote. Veliko število njunih prebivalcev so kot begunci pribežali v naše kraje, kjer so našli svoje zavetišče.

Svinjska kupca na bojišču.

Nekega dne je bilo pri .. stotniji jako živahno vrvenje. Nihče ni mislil na sovražnika, kajti oči nas vseh so bile obrnjene na mastnega prašiča, ki ga je podaril stotnijski poveljnik vojakom v priznanje za njihov hrabri nastop. Ker tudi pri naši stotniji niso bili nič manj hrabri in ker nismo hoteli živeti slabše, smo se takoj spravili na stotnika in mu skušali dokazati, da bi tudi nam ne škodoval sličen prigrizek. Res smo dobili kmalu „strogo“ povelje, naj poskrbimo tudi za našo stotnijo sličen priboljšek. V kraju tukaj, kjer smo se nahajali, žalibog ni bilo dobiti ničesar. Treba je bilo torej malo naokrog. Jaz in moj prijatelj sva prevzela to nalogo. Zajahala sva konje, vzela s seboj veliko vrečo in odjahala v bližnjo vas, kamor sva dospela v pol ure. Šla sva od hiše do hiše, in povpraševala po prašičih. Toda povsod, kjer sva potrkala, sva dobila odgovor: „Nimamo ničesar.“ In navadno se je prikazala pri oknu tudi kaka častitljiva ženica z loncem mleka v roki, s katerim nas je hotela odpraviti. Ker pa se s tem nikakor nisva hotela zadovoljiti, ampak na vsak način hotela priti do zaželjenega prašička, sva pričela nastopati bolj odločno. Slučaj nama je prišel na pomoč. Odjahala sva k zadnji hišici v vasi. Na najino uljudno vprašanje sva tudi tu dobila že znani odgovor. Toda sedaj sva stopila raz konja, da si ogledava malo naokrog. Res je bil hlev prazen. Ravno sva hotela stopiti v skedenj, ko zaslišiva veselo kruljenje iz kmečke hiše. Vesela, da sva končno vendar prišla do cilja, sva takoj skočila nazaj v hišo in našla kar dve najljubši živalici, po katerih sva tako hrepenela. Hišni gospodar je preklinjal, kar se je dalo. Končno je le privolil v kupčijo, nakar sva večjega prašiča vtaknila v vrečo in se podala nazaj k stotniji. Le z največjim naporom sva spravila težko žival na konja. Prejahala sva, že polovico pota, ko se je konj mojega tovariša, ki je nesel to nenavadno breme, nenadoma vlegel na tla. Pri vsej jezi sva se vendar smejala, toda ker nisva imela nobene pomoči, sva potrebovala precej časa, da sva ga spravila zopet naprej. Ta težava se nama je po poti pripetila še parkrat. Rabila sva celi dve uri, preden sva prispela k stotniji, kjer je bilo velikansko veselje in ob enem tudi bučen smeh.

Slovenski železničar poroča.

Piše Franc Svetelšek, ki je iz Inomosta kot vlakovodja premeščen v Galicijo.

Novi Sandec, 31. dec 1914.

Dragi! Skoraj tri dni smo se vozili. Tukaj še velja ali blato je strašno. Na tisoče vozov vozi sem in tja za vojsko. Tu kuhajo in pečejo za armado. Rusov je vsak dan veliko ujetih. Meso ni drago. Pivo velja 40 vin. liter, vino 2 kroni, moka 90 vin. kg. Mi železničarji dobimo hrane iz vojaške kuhinje. Stanujemo v neki vojašnici; 30 mož nas je iz Inomosta. Kraj je tukaj lep, skoraj tako, kot pri Vas doma. Mesto je lepo in leži na ravnini. Snega ni, zato pa tudi mrzlo ni. V Novem Sandecu so bili že Rusi pred nekaj tedni, a so bili vrženi nazaj. Sedaj so od tod 60 km oddaljeni. V naši vojašnici so bili tudi Rusi in so imeli v drugem nadstropju konje. Ko so šli, pa so vse razbili, kar se je dalo. Na enem mostovžu je še sedaj ležal en konj mrtev. Tukaj govorijo poljsko in se z ljudmi prav dobro razumem. Eden mi je pravil: „Ko so bili Rusi tukaj, niso kurili z drvami, ampak pohištvo, mize, stole in zofe. Zelja so vzeli celi škaf in ko so se najeli, so vse drugo v blato vrgli“. Na mostovih se vidi, kako so šle krogle skozi železo, kot bi bil papir. Enkrat sem vozil odtod že daleč na Ogrsko. Prišel sem z bolnim vojakom - Slovencem skupaj. Bil je od tistega oddelka, kjer je moj brat. Ali nobeden ni vedel zanj. Morebiti nisem bil daleč od njega ali sniti se ne morem ž njim, ker je vse polno ljudstva. Govoril sem z Rusi, ki so jih ujeli. Dal sem jim kruha in vode. Pravili so, da niso ničesar jedli 5 do 6 dni. Vsak si želi, da bi bila brž vojska končana. Tukaj se vidi, kaj je vojska. Pozdrave od Vašega Franceta.

(Konec.)

ljudje! Zato me ne boste mnogo videli v teh prostorih. Navada mi je, da se sam prepričam o vsem, da prihajam z ljudmi v stike in da vse točno in sam pregledam. Tega se bom držal tudi tu. Gledal bom, da najdem pravo smer in čim jo najdem, hodil bom po poti, ki sem jo ubral, brez strahu in brez stranskih poti.

Odlikovanja v III. armadnem zboru.

List „Danzers Armeze tung“ je sestavila vsa odlikovanja, ki so jih v sedanji vojni doslej dobili častniki c. in kr. armade. Iz tega seznamka je razvidno, da tvorijo zlasti častniki 3. armadnega zbora visok odstotek odlikovancev. — Pri 3. zboru stoji na prvem mestu celovški pešpolk št. 7. s 47 odlikovanimi častniki. Sledijo mu pešpolki št. **87.** z 41, št. 27. z 31, št. 97. z 21, št. 17. s 16 in št. **47.** z 11 odlikovanimi častniki. Več odlikovancev kakor 7. pešpolk, šteje le pešpolk št. 5. (Maribor) ima 15 odlikovanih častnikov ter med 102 pešpolkoma na drugem mestu. — Dragonski polk št. „. (Maribor) ima 15 odlikovanih častnikov ter ga prekašata le dragonska polka št. 15. z 18 in št. 6. s 17 odlikovanci. — Med huzarskimi polki je št. 6. z 18 odlikovanci na prvem mestu, št. 16. s 15 odlikovanimi častniki pa na četrtem mestu. — Med lovskimi bataljoni, ki se dopolnujejo v okolišu 3. zbora, je 20. bataljon poljskih lovcev z 21 odlikovanci med vsemi lovskimi bataljoni na prvem mestu, 9. bataljon s 17 odlikovanci pa na drugem. Potem se vrstita bataljon št. 8. s 14 in št. 7. z 11 odlikovanimi častniki. — Saperski (del pionirjev) bataljon št. 3. (Ptuj) je ravno tako kakor št. 14. (Linc) z 9 odlikovanimi častniki v tej četi na prvem mestu. — Med pionirji je pionirski bataljon št. 3. z 8 odlikovanci na sedmem mestu. Na prvem mestu je 5. bataljon (dopolnilni okraj 5. zbor) s 17, na drugem pa 9. bataljon s 16 odlikovanimi častniki. — Poljski topniški polk št. 7. (Ljubljana) in št. 14. (Požun) z 20 odlikovanimi častniki sta v tej stroki na prvem mestu. Potem se vrstita v 3. zboru polk št. 8. (Gorica) z 12 in št. 9. z 10 odlikovanimi častniki. — Poljski havbični polk št. 3. z 12 odlikovanimi častniki zavzema peto mesto med 14 polki te vrste. — Težka havbična divizija št. 3. (Maribor) s 5 odlikovanci je med temi divizijami na drugem mestu. — Gorski topniški polk št. 3. z 21 odlikovanci je v tej vrsti na drugem mestu. — 22. domobranska poljska topniška divizija ima 3 odlikovane častnike in je z divizijo št. 13 na drugem mestu. — Domobranska poliska havbična divizija št. 22 s 4 odlikovanimi častniki je kakor št. 21., na drugem mestu. — Ta seznamek priča ne le o hrabrosti, vztrajnosti, zanesljivosti in disciplini, marveč tudi o — sreči naših ožjih rojakov na bojnem polju. Sreča pa na bojišču — kakor je nekoč rekel general Moltke — trajno spremlja le tistega, ki jo zasluži.

Za slovenski vojni muzej.

Sedanja svetovna vojska je dogodek, kakršnega svet še ni doživel in ga najbrže ne bo več tako kmalu. V zgodovini Evrope — če ne človeštva sploh — bo tvoril na daleč viden mejnik. Zato je naravno, da se bodo zanamci silno zanimali tudi za vse podrobgosti in okolnosti, ki so spremljale sedanje silne dogodke. Zlasti narodi, ki sodelujejo v sedanji vojni, morajo skrbeti za to, da zapuste potomcem čim popolnejšo sliko, čim popolnejše podatke o svojem deležu v tej svet preobrazujoči vojni. Nemci v Nemčiji se v tem oziru že prav pridno gibljejo in zbirajo gradivo za vojne muzeje, ki jih ustanove po vseh večjih mestih. Ravnokar čitamo tudi v hrvatskih listih poziv, da Hrvatje v posebnem vojnem muzeju rešijo pozabe svoje hrabre čine in cel obseg svojega sodelovanja v sedanji vojni. Kaj pa mi Slovenci? Ali nismo tudi mi dali stotisoče fantov in mož, ki junaško lijejo kri in se bore za čast domovine prav na vseh avstro-ogrsko-nemških bojiščih? Ali se ne udeležujemo Slovenci vseh patriotičnih akcij: za podpiranje družin vojnih obvezancev, begunccev, ranjencev itd.? Ali nismo tudi Slovenci prizadeti pri vsem, karkoli nam je in nam še prinese sedanja vojna? Gotovo. Zato pa skrbimo, da si tudi mi štajerski Slovenci ohranimo vedne priče in spomine našega sodelovanja in trpljenja v teh velikih zgodovinskih časih. Že lansko leto smo izdali poziv, naj se pošiljajo bojni predmeti našemu „Zgodovinskemu društvu“ za muzej. Odzval še je doslej eden edini, g. Fr. Kirar od Sv. Petra pri Mariboru, ki je izročil za muzej srbsko patrono iz bojišča. Ponavljamo tedaj ta poziv in prosimo vse zavedne vojake, ki so na bojišču ali doma, naj nemudoma začno zbirati in pošiljati na „Zgodovinsko društvo“ v Mariboru za naš muzej vse oblastvene in vojaške odredbe, pozive, oglase itd., ki so v zvezi z vojno; dalje naj se zbero vsi umetniški, literarni, časnikarski in industrialni proizvodi, ki so nastali v vojnem času in se nanašajo na vojno; Razna znamenja Rudeč. križa, razglednice, vojne znamke. Zagotoviti se morajo muzeju vsi podatki o rojstvih in smrti ter zakonskih zvezah med našim prebivalstvom, kakor tudi podatki o kužnih in drugin boleznih za časa vojne. Skrbeti treba za to, da dobimo slike (fotografije) slovenskih in pretežno ali deloma slovenskih polkov in oddelkov ter njihovih poveljnikov, kakor tudi slike bitk in bojev, ki so se jih udeležili. Manjkati ne smejo okopi, strelski jarki, različne utrdbe (v nižinah, prelazih, mestih, trdnjavah), mostovi, orožje, slike vojnih ladij, na katerih so za časa vojne služili Slovenci itd., itd., „Zg. dr.“ hrani med drugim tiskan vojni okl'c štajerskih dežel i'i sta'ov za vojno zoper Turke l. 1664. Kako za imivo je to, tako zanimivi bodo tudi spomini iz sedanje vojne, ko nas ne bo več na svetu. Zbirajmo kosce, da konca ne vzamejo!

Avstrijsko-rusko bojišče.

Maribor, 21. januarja.

Na severnem bojišču je zavladalo od torka, dne 19. januarja, mrzlo vreme. Nebo je jasno, mraz pritiska vedno huje, poprej blatne ceste zmrzujejo. Novi strelski jarki se zlahka ne bodo dali izkopati. Radi dosedanjega hudega blata je bilo uspešno prodiranje ene kakor druge armade onemogočeno. Če bodo pa pota postala trda, se bo v tem oziru položaj takoj spremenil. Mogoče, da bodo tudi reke in potoki zamrznili. Ako se to zgodi, bo mogoče začeti z večjimi vojnimi podvzetji. Vojni poročevalci pravijo, da naša in nemška armada sedaj glede števila in kakovosti artilerije rusko armado na mnogih važnih krajih celo nadkriljujeta! Če je to res — bližnji boji bodo to pokazali — potem smemo imeti opravičeno upanje na povoljne uspehe naše in zavezniške armade.

Skoro na celi bojni črti — izvzemši ob Dunajecu — vlada večjidel mir. Naše čete so na Poljskem in v zahodni Galiciji utaborjene deloma v nepožganih vaseh, deloma v jamah.

Lepe uspehe je dosegla naša težka artilerija posebno ob Dunajecu in Nidi. Osobito avstrijske motorne baterije so postale pravcati strah Rusov. Ob Dunajecu je n. pr. nekaj krogel teh velikanov popolnoma porušilo veliko in močno pristavo, koder so imeli Rusi posebno močno postojanko in opirališče. Kmalu nato se je moral sovražnik umaknniti. Neka naša infanterijska četa je izrabila ugoden trenotek in je z vso silo napadla Ruse. Naši se niso strašili ruskih krogel, udrli so iz svojih strelskih jarkov in so zasledovali Ruse. Prodrli so do reke, kjer so Rusom uničili vojni most, ki je vezal ruske čete na izhodnem in zahodnem bregu reke Dunajec. S tem hrabrim činom so naši odrezali one ruske čete, ki so se nahajale na naši — zahodni — strani reke od glavne armade. Ako se Rusom ne bo posrečilo, kmalu napraviti nov most čez Dunajec, kar bo gotovo skušala naša artilerija preprečiti, pa preti nemaloštevilnim ruskim četam tostran Dunajeca — pogin. Pri Zakliczynu — kjer je prav za prav središče bojev ob Dunajecu — smo potisnili sovražnika v razširju šestih kilometrov dalje proti izhodu.

Izpred Przemysla in Karpatov ni o bojih skoro nobenih poročil. V Karpatih vlada sedaj hud mraz, Przemysla pa se Rusi skrbno izogibajo. Dohajajo poročila, ki pravijo, da so izbruhnile med ruskim vojaštvom, ki oblega Przemysl, ki tabori na Karpatih in južnem delu zahodne Galicije, hude kužne bolezni. Na stotine Rusov umre tam na črnih kozah, griži, pegastem legarju in koleri.

V Bukovini so Rusi svoje čete v južnem delu dežele v bližini mest Kirlibaba in Jakobeny močno ojačili in so nameravali udreti črez prelaz Radna ob reki Göbö na Ogrsko. Rusi pa so delali ta račun brez naše armade. Pri mestu Jakobeny so naše čete Ruse užugale in jih pognale nazaj. Mesto Kirlibaba, ki je pred nekaj dnevi prešlo v rusko last, so naši dobili zopet nazaj.

Na bojišču pred Varšavo so Rusi pri mestih Plock in Novo-Georgijevsk začeli z ofenzivo proti Nemcem.

Naš prestolonaslednik je odpotoval v Berolin in od tam v nemški glavni stan. Temu potovanju se pripisuje velika važnost.

Ruski zrakoplovec zmrznil.

Budimpešta, 20. januarja.

List „Pesti Raplo“ je dobil iz Karpatov sledeče poročilo: Ujeti ruski častniki pripovedujejo, da je neki ruski zrakoplovec, sorodnik pred kratkim padlega ruskega generala Scholla, hotel s svojim zrakoplovom pluti iz bukovinskega mesta Kimpolung na Sedmograško. Med plovbo pa je zrakoplovcu zmrznila — desna roka in je tako pri mestu Jakobeny padel iz precejšnje višine iz zrakoplova na zemljo. Bil je takoj mrtev.

Rusko vrhovno poveljstvo.

Nemški listi poročajo o treh glavnih ruskih poveljnikih te-le podrobnosti: Najvišji poveljnik veliki knez Nikolaj Nikolajevič je mož ošabnega značaja in silno oblasten. Sprva so se ljudje posmehovali, češ, kaj bo ta veliki knez vojsko vodil, sedaj so pa prišli do prepričanja, da ima za to dokaj zmožnosti. Njegova desna in leva roka sta generala Ruskij in Ivanov. Ruskij je bledega obraza in nosi očali. Izgleda kakor kak profesor. Ivanov ima pa črno brado in globoke oči, je velik mislec. Ruskij dela načrte za vojno, Ivanov jih pa izvaja.

Varšava—Ivangorod.

Sedanja vojska z Rusom se bo skoro gotovo odločila v bližini Varšave. Okrog tega slavnega mesta, prestolice Poljske, malo kilometrov proč od mesta, že divja cele 4 tedne ljut boj med nemškimi in ruskimi masami. Da je Varšava lepo in veliko mesto, je znano. Za Poljake je ne samo lepo mesto, ampak tudi najslavnejših tradicij. To dobro vedo Rusi in Nemci in zato si oboji prizadevajo z vso močjo, da Varšavo dobe, oziroma obdrže.

Lahkega dela nemška armada okoli Varšave ne bo imela. Utrdbe varšavske so bile že v miru velike in silne, a sedaj za časa vojne so imeli Rusi dovolj prilike, da stalne in poljske utrdbe na kilometre daleč napravijo na novo in stare ojačijo. Ravno tako so imeli Rusi dovolj časa, da mesto preskrbe dovoljno z živežem in da polagoma, če se pokaže potreba, odstranijo iz mesta civilno prebivalstvo v notranjost ruske dežele.

Pri vseh modernih utrdbah sega zunanji trdnjavski pas navadno tako daleč, da za mesto samo ni velike nevarnosti. Koliko trdnjavskih pasov z močnimi forti kot središči ima Varšava, tega seveda mi ne vemo. Za mesto samo bi bila gotovo velika in nenadomestna škoda, če bi slavni spomeniki poljske minulosti preveč trpeli; to se pa skoraj gotovo ne zgodi, ker v slučaju, da sovražnik prodre že tako daleč, da bodo padale granate tudi iz lažjih topov na varšavske ulice, Rusi gotovo odjenjajo. Glavna stvar pri trdnjavi namreč ni mesto kot tako, ampak trdnjavski pasovi. Če padejo ti, je izgubljeno tudi mesto.

Varšava pa ni zavarovana samo s trdnjavskimi pasovi, ampak še na drug način. Ozemlje, ki je obsegajo utrdbe, se razprostira daleč naokoli in oblegovalna vojska mora zavzeti naravnost ogromen krog okoli mesta. Za obdajo Varšave je pa potrebno dvoje. Prvič treba imeti dovolj moštva. Tega je treba toliko, da lahko trdnjavo obkoli in pa da se ostali del še vedno lahko upira vsakemu pritisku od strani mase ruske armade, ki se potegne nekoliko nazaj. Če nima oblegovalec toliko moštva na razpolago, pride lahko med dva ognja, ker toliko številna je ruska armada še vedno, da vsa vojska ne pojde v Varšavo branit mesta. Poleg dovoljnega števila vojakov pa je treba zavzeti še desni in levi varšavski bok, ki tudi nikakor ni slab — namreč trdnjavi Novi-Georgijevsk in Ivangorod. Dokler ne padeta ta dva kraja v naše roke, je vsako obleganje Varšave samo zelo nevaren poizkus, kakor kaže že en sam kratek pogled na — zemljevid.

Rekli smo že, da ima padec Varšave mnogo večji političen in moralen pomen, nego pa čisto vojaški, dasi tudi ti zadnji oziri niso prav brez vse vrednosti. Varšava je veliko mesto, kjer bi bila nastanitev velikih delov armade vsaj za nekaj časa mogoča, da se zopet popolnoma okrepe in urede. Ravno tako prihaja v poštev kot velika etapna postaja, kjer se križa lepo število železnic in cest, ki se stekajo letam iz Prusije in Avstrije. Vse te koristi pa zdaleka niso toliko, kakor je posest železnice Varšava—Ivangorod (Demblin) in zato je ravno na tej črti ruski odpor še najhujši, ker Rusi sami predobro vedo, kakšnega pomena je zanje ta železnica.

Na omenjeni železnici namreč Rusi lahko vedno neopaženo prevažajo svoje armadne zbore, kakor se jim zljublja. Danes, recimo, stoji pred Varšavo 10 armadnih zborov in pred Ivangorodom 5 — v malo dneh je razmerje ravno obratno. Če naši letalci in naše patrulje javljajo moč sovražnika na tem ali na onem mestu z gotovimi številkami, morejo Rusi že v kratkem času razmerje popolnoma izpremeniti. Odtod vedna „nova razvrstitev čet“! Če pa enkrat ta železnica pade, je stvar drugačna: potem bi bilo Rusom težko, moč svojih postojank poljubno izpreminjati; določno število njihovih armadnih zborov bi na tem ali onem kraju ostalo (oziroma se ne bi zamoglo neopaženo izpreminjati) in naše vodstvo bi z veliko sigurnostjo lahko računalo natančno z nasprotno močjo, kar je seveda za vsako poveljstvo neprecenljive, celo odločilne vrednosti.

Prednost in velika vrednost te železnice v vojaškem oziru ni nikaka tajnost — vsak lahko na karti zasleduje njen tek in vidi, kako je Rusom lahko pošiljati svoje čete po potrebi. Zato je boj na sedanjih frontah tako hud, zato Rusi s tako silo pritiskajo tu proti Nidi, da rešijo ne samo Ivangorod, ampak pred vsem ono neprecenljivo železnico, na katero se opira velika večina vseh njihovih strategičnih in taktičnih potez. Zato so Rusi tudi zgradili to železnico za Visslo, tako da še velika reka poleg lastne armade varuje in čuva dostop do te velevažne strategične železnice, katere vrednost gotovo dobro pozna tudi naše poveljstvo.

No, če tudi danes ali jutri pade varšavsko—ivangorodska železnica, vendar ne bi bilo še rečeno, da je nasprotnik vsled tega že uničen. Ta črta je še le prva, tako imenovana zunanja linija. Tej sledi še druga, prvi vzporedna (Kovno, Brest-Litovsk itd.). Še le padec notranje črte omogoča v Rusijo prodirajočim armadam pot v Rusijo samo; vse, kar leži pred notranjo črto, je samo Poljska, ne Rusija!

Dosedanje izgube naše armade.

Listi poročajo: 12. avgusta 1914 je izšel prvi izkaz o izgubah naše armade, sledilo mu jih je odslej še 99, tako da imamo sedaj že 100 izkazov. Prvi izkazi so obsegali le ranjence in mrtve iz prvih predstražnih bojev na lastnem ozemlju, kasneje, ko so se vršile velike bitke, so pa izkazi postali seveda obsežnejši. Ker se morajo izkazi skrajno natančno voditi, poročajo vedno o izgubah v bojih, ki so se vršili približno že pred enim mesecem. Tudi se izkazi tičejo le padlih in ranjencev; o ujetnikih pričakuje armadno vodstvo poročil vedno šele od sovražnika, in le na podlagi sovražnikovih podatkov se izkazujejo ujetniki. Kogar se ne najde ne med padlimi, ne med ranjenc in tudi med ujetniki ni naveden, tega se označi kot pogrešanega. V prvih sto izkazih o izgubah je navedenih: Častnikov ranjenih 8980, mrtvih 2263, ujetih 628. Moštvo: 231.160 ranjenih, 40.827 padlih in 9502 ujeta. Skupaj 240.140 ranjenih, 43.090 padlih in 10.130 ujetih. Vseh izgub smo torej imeli do pred približno enim mesecem 293.360 mož, od katerih je pa velik del že davno zopet na fronti, drugi pa v kratkem lahko odidejo tjekaj. Ako primerjamo naše izgube — zlasti kar se tiče padlih in ujetih — s sovražnikovimi, potem se moramo z občudovanjem odkriti pred našim armadnim vodstvom, ki je z razmeroma tako majhnimi žrtvami prizadejalo sovražniku tako velike izgube.

Avstrijsko-srbsko bojišče.

Maribor, 21. januarja.

Na j u ž n e m b o j i š č u se vrše priprave. O kakem posebnem dogodku ni poročila ne od naše in ne od srbske strani. Vest izvenavstrijskih listov, da so bile mnogoštevilne čete iz Nemčije poslane v Bosno in Hercegovino in da so zato avstrijski polki slovanske narodnosti bili poslani na zahodno (francosko) bojišče, se uradno dementira. — Avstrijski zrakoplovci mečejo pogosto na črnogorska mesta bombe. — Francozi in Rusi še vedno pošiljajo Srbom pomoč v orožju, streliv in živilih.

Francija zalaga Srbijo s strelivom.

Budimpešta, 20. januarja.

Budimpeštanskemu listu „A Nap“ se poroča iz Soluna: V Solun je priplula velika francoska ladja, ki je vozila streliv za Srbijo. Francija je naročila na lastne stroške v Ameriki veliko množino streliva za Srbijo in jo je deloma že odposlala v Solun kakor darilo za Srbijo.

Nemško-francosko bojišče.

Maribor, 21. januarja.

Po zmagi, ki so jo N e m c i izvojevali n a d F r a n c o z i pri Soissonsu, stopajo Nemci z novimi nadami in z osveženim pogumom na bojno polje. Njihov neposredni cilj je mesto Soissons, proti kateremu so naperili svoje težke topove. Da si tem bolj zasigurajo uspeh, tudi ojačujejo svoje vrste. Zlasti ojačujejo središče bojne črte pri Soissonsu z očividnim namenom, popolnoma izkoristiti svoj vojni uspeh in izvojevati odločitev. Tudi na ostali bojni črti ne vlada brezdelje. V Flandriji se vrše neprestani artilerijski boji, pri Arrasu so silne borbe za okope, istotako v Argonih, kjer se srdito borijo dobesedno za vsako — ped zemlje. Tudi Francozi in Angleži ojačujejo svoje bojne črte z mrzlično silo. Po poročilih angleških, nizozemskih in francoskih listov pošlje Anglija še tekom tega meseca 100.000 mož na francosko bojišče, tako da bo štela angleška armada na francoskem bojišču koncem tega meseca pol milijona angleških in 160.000 angleško-kanadskih, avstralskih in indijskih čet. Vsa znamenja kažejo, da se pripravljajo tam na francoskem bojišču veliki dogodki. Dne 19. t. m. zvečer je pa priplulo nemško zračno brodovje čez zaliv La Manche, ki loči Anglijo od francosko-belgijsko-nizozemske morske obali, na Angleško, ter vrglo več bomb na angleška mesta Yarmouth, Sandringham, Cromer, Kingslynn, Sherringham in Runton. Ubitih in ranjenih je bilo več oseb in povzročene mnogo škode. Angleški kralj in kraljica sta malo poprej, predno so nemški zrakoplovci z bombami napadli mesto Sandringham, zapustila to mesto ter se odpeljala v London. Nemški podmorski čolni so strah angleškega vojnega brodovja, nemški zrakoplovci pa strah Londona in angleških obrežnih mest.

Uradno nemško poročilo z zahodnega bojišča.

Berolin, 20. januarja.

Iz velikega vojnega stana se poroča:

V ozemlju med obrežjem in Lysom so se vršili le samo artilerijski boji.

Pri Notre dame de Lorette, severno-zahodno od Arrasa, so nemške čete sovražniku iztrgale iz rok 200 metrov dolg strelski jarek. Pri tem so zaplenile 2 strojni puški in ujele nekaj sovražnikov.

V Argonih so nemške čete zavzele nekaj sovražnih strelskih jarkov. Na nekem kraju je znašala pridobitev nemških čet na ozemlju v zadnjih dneh že zopet 500 metrov.

V gozdu severno od Sennheima je napad nemških čet dobro napredoval. Hirstein je bil zavzet. Ujeta sta bila 2 častnika in 40 alpskih lovcev.

Amerika zalaga Francijo z municijo.

Francija je naročila pri amerikanskih tvrdkah velikansko množino municije. V tozadevnih pogodbah je določeno, da morajo amerikanske tvrdke dajati Franciji vsak mesec 10 milijonov patron, 40.000 dobrih pušk, 100 oklopnih avtomobilov in 50 zrakoplovov . . .

Francozi in Nemci skupno pri božičnem drevesu.

Kölnische Zeitung poroča iz bojišča: Božične slavnosti na bojišču mi ostanejo za vedno v spominu. Sveti večer smo praznovali v štabu. Vsak štabni član je dobil nekaj koristnih reči. Naši božični zaboji so bili jako bogati. Na večer prvega božičnega dne sem šel ob sedmih v strelski jarek. Široka ravnina je bila nekoliko zamrznjena in svetla luna je sijala na male višine in udrtine. Vse je bilo tiho, niti en strel ni padel od nobene strani. Tu je ob 11. uri ponoči nenadoma zažarelo 150 metrov od francoskega strelskega jarka nemško božično drevo, na katerem je bilo 40 električnih žarnic. Postavili so ga naši pionirji. Pokazal se je neki Francoz in zaklical: „Mi danes ne bomo streljali!“ Tu je stopil iz jarka nek Westfalec in je šel kar naravnost proti Francozu. Ob drevesu sta se oba spoštljivo pozdravila. Ni bilo dolgo in že je bilo okoli drevesca nad 50 Francozov in 60 Nemcev. Tudi jaz sem splezal iz žičnih ovir in luknje. Pogovarjal sem se z nekim francoskim podčastnikom. Pripovedoval mi je, da je rodbinski oče, da ima štiri otroke in da obsoja obojestransko klanje. Prosil je za cigarete, cigare in meso, sam pa je ponujal vino. Govoril sem o naših uspehih, toda on mi ni hotel verjeti, da se nahaja že nad pol milijona ujetnikov v Nemčiji; toliko, da jih sploh ne moremo prehranjevati. Francoski častniki so bili za božično noč v Reimsu. Francoz mi je rekel, da so dobili že dvakrat povelje za napad, a so streljali samo slepo in se niso upali stopiti iz jarkov. Hrano si morajo večjidel sami preskrbeti. Neki Francoz je zapel odlomek iz opere „Bajazzo“, cela francoska družba je zapela dva korala in francosko narodno pesem. Naši vojaki so zapeli „Tiho noč“. Sedaj pride najvažnejše. Ko smo nehali prepevati, smo klicali vsi „Hura!“ in smo si izmenjali tobak in vino. Tekom ene ure smo bili zopet vsi v strelskih jarkih. Vse je bilo zopet mirno in luna je razlivala svoje žarke na molčečo ravnino kot varovalka na tihem dogovorjenega premirja. Ob eni ponoči smo se vrnili v B . Drugega dne so se sestali vojaki s sovražnikom pri belem dnevu. Neki Oldenburžan je bil celo v sovražnem strelskem jarku, je bil fotografiran in dobil je par steklenic izvrstnega francoskega vina. Nato so mu Francozi zopet pomagali iz jarka in preko njihovih žičnih ovir in so ga pripeljali nazaj k nam. Manj razumevanja za tako bratstvo je imela francoska artilerija, ki je poslala v nedeljo ob treh popoldne v B . . . težko granato in s tem odpovedala premirje. Treba je bilo vse to doživeti in potem si človek lahko napravi šele pravo sliko: te pičle vrstice ne morejo napraviti pravega vtisa . . .

Turčija-Rusija-Anglija-Francija.

Maribor, 21. januarja.

Pravi boji med Turki in Rusi na K a v k a z u se bodo še le pričeli. Ruska armada je bila do sedaj radi malega števila vojaštva napram Turkom v defenzivi. Sedaj pa, ko je ruska armada dobila novih ojačenj, se bo obramba skoro gotovo spremenila v napad. Turško armado je kljub dosedanjim uspehom zadela nemala nesreča. Poroča se namreč, da sta dva najsposobnejša generala E n v e r-paša in Š u k r i-paša izginila. Za prvega sploh ne vedo, kje se nahaja, Šukri-paša — znani branitelj Odrina — pa je bil na Kavkazu ranjen in ujet.

Med r u s k i m i m o r n a r j i na Črnem morju je izbruhnil u p o r.

V Port-Saidu v E g i p t u je došlo zadnje dni, kakor poroča italijanski list „Corriere della Sera“, iz Kahire 40.000 avstralskih prostovoljcev Angležem na pomoč. Angleži nameravajo te čete poslati v Malo Azijo in Sirijo, da odrežejo turški armadi umikanje. Anglija je baje sklenila, da zasede Sirijo in Palestino in si tako napravi prosto pot čez suho zemljo preko Mezopotamije v Indijo. Veliko število angleških čet se pošilja tudi na zahodno egiptovsko mejo.

Poveljnik turških čet proti Angležem, Džemal-paša, je pozval angleškega poveljnika v Egiptu, generala Maxwella, naj o d t e g n e svoje čete od S u e š k e g a k a n a l a, ker je kanal nevtralen in mora biti prost za plovbo mednarodnih in nevtralnih ladij. Džemal-paša je pozval tudi angleškega generala, naj prekorači s svojo armado Sueški kanal, da bode imel priliko, na Sinajskem polotoku se meriti s turško armado. Maxwell ni dal odgovora.

Kje je Enver-paša?

Iz Bukarešta se milanskemu listu „Secolo“ poroča, da se po častnikih v Moskvi razširja vest, da je izginil Enver-paša. Našli so baje njegovega konja, katerega so spoznali turški ujetniki. Domneva se, je ali ubit, ali pa se pod izmišljenim imenom nahaja med ujetniki.

V zraku in na morju.

Napad nemških zrakoplovcev na angleška mesta.

Iz Londona se poroča: Včeraj dne 19. januarja zvečer se je pojavil nad mestom Yarmouth nemški zrakoplov, ki je vrgel 5 bomb na mesto. Bombe so usmrtile 3 osebe in porušile več hiš. Več šip je popokalo. Ker je bila tema, se zrakoplov ni videl, toda hrušč motorjev se je razločno slišal. Zrakoplov je potem odplul proti Sandringhamu, kjer je vrgel na mesto dve bombi, ki pa niso povzročile nobene škode. Tudi na mesto Cromer je vrgel več bomb. Ob ¾11 uri se je pojavil zrakoplov nad mestom Kingslynn, na katero je vrgel 4 bombe. Dve hiši so bombe porušile, eno pa poškodovale, enega mladega moža ubile, njegovega očeta pa pokopale pod razvalinami.

Zrakoplovi so se tudi prikazali nad mestom Petersroad, Runton in Sherringham, na katera so istotako metali bombe. Nemški zrakoplovi so se nahajali v višini 2600 čevljev nad zemljo in so v nočni temi zopet izginili.

* * *

Angleški kralj in kraljica sta Sandringham zapustila nekaj ur poprej, predno so izvršili nemški zrakoplovci napad na mesto.

Nemška križarka „Karlsruhe“ strah Angležev.

Nemška križarka „Karlsruhe“, ki je po morski bitki pri Falklandskih otokih v južni Ameriki utekla angleškim vojnim ladjam, ki so jo zasledovale, je v Atlantskem morju zopet strah in trepet angleških trgovskih ladij, kajti v 14 dneh je potopila nič manj, kakor 11 angleških trgovskih parnikov, in tako je povzročila angleški trgovini na milijone škode.

Straža
izhaja v pondeljek in petek.

Straža
stane za celo leto 10 K, za pol leta 5 K, za četrt leta K 2·50, za 1 mesec 1 K.

Straža
radi svoje časuprimerne vsebine postaja vedno bolj ogledno glasilo slovenskega ljudstva.

Straža
vabi vse spodnještajerske in koroške Slovence v krog svojih naročnikov.

Straža
bi ne smela manjkati v nobeni premožnejši slovenski hiši.

Straža
se naj zahteva po vseh gostilnah, trafikah in trgovinah.

Za **Stražo**
naj agitira vsak zaveden Slovenec! — Na delo za razširjenje Straže!

Kdor še ni obnovil naročnino za Stražo, naj to takoj stori!

Naslov za naročila:

Upravništvo »Straža« Maribor.

Raznoterosti.

Iz učiteljske službe. Pomožna učiteljica na dekliški meščanski šoli v Celju Terezija Agricola je imenovana za učiteljico ročnih del istotam. — Wessner Ana, stalna učiteljica na dekliški šoli v Trbovljah-Vode je imenovana za nadučiteljico istotam. — Službi sta menjali učiteljici Hermina pl. Kremer v Ptuju in Marija Pichler v Celju.

Iz poštne službe. Poštna oficijantinja Matilda Krisper v Celju je imenovana za poštarico v Vuzenici. — Poštna aspirantinja Marija Debelak je imenovana za poštno oficijantinjo v Šoštanju.

Odlikovan župnik. Župnik Jernej Vurkelc v Dobju pri Planini je zaradi zaslug, ki si jih je pridobil za Rudeči križ, odlikovan s srebrno častno kolajno Rudečega križa.

Vse doseže, kar mu drago. Z Dunaja poročajo: Feldcajgmojstra Ivana barona Samonika je zadela kap in je takoj nato umrl. Baron Samonik je bil sin preprostih slovenskih starišev. Rojen je bil dne 21. decembra 1839 v Šoštanju na Spodnjem Štajerju. Pred upokojitvijo je bil glavni nadzornik vseh vojaških šol. Pokojnik je bil imejitelj velikega križca Fran Josipovega reda, vitez Leopoldovega reda, reda Železne krone III. vrste z vojnim okraskom ter vojaškega zaslužnega križca. — Zanj veljajo Koseskega besede: Kdo je mar? Vse doseže, kar mu drago, bodi slava, bodi blago, vse doseže sosed moj!

Nadvojvodinja Cita. Soproga prestolonaslednika nadvojvodinja Cita pričakuje koncem januarja veselega dogodka. Dosedaj ima dva otroka: dve in polletnega nadvojvodo Otona in enoletno nadvojvodinjo Adelheid.

Prisega. Novi celovški škof dr. Adam Hefter je v soboto, dne 16. januarja 1915 položil svojo prisego v roke našega cesarja.

Nemške in slovenske občine za narodno obrambo. „Der getreue Eckart“, ki je glasilo nemškega Schulvereina, ima v zadnji številki poziv nemškim občinam, naj v vojnem času podvojeno prispevajo za nemški Schulverein, ker so mu odpadli drugi dohodki. Potem navaja nemške občine, ki so storile tozadevno dolžnost. Nekatere teh občin so letos podvojile prispevke, n. pr. Znojm, Iglava itd. Najzavednejše so v tem oziru nemške občine v Severni Češki. V okraju Nemški Brod je 29 občin, a prispevkov je že dalo 25 občin. V Mostecu je prispevalo 28 občin izmed 36. Prvenstvo za nemški Schulverein je dosegla Koroška. Na Koroškem so vse občine, ki imajo takozvano nemško večino (torej tudi mnogo slovenskih!) dovolile večje ali manjše prispevke. — Naše obrambno društvo „Slovenska Straža“ je vredno, da se jo tudi v vojskinem času podpira. Slovenske občine, darujte po možnosti in posnemajte nemške občine, ki v teh izrednih časih ne pozabijo svoje narodne dolžnosti.

* **Razširjanje ruskih oklicev na Slovane.** Od c. kr. namestnije v Gradcu smo dobili sledeče uradno naznanilo: Znano je, da skušajo Rusi avstrijske slovanske narode z razširjanjem proklamacij v njihovi zvestobi do države omajati in jih pridobiti s praznimi obljubami za smotre ruskega vojskovanja in politike. Razširjanje takih pozivov tvori hudodelstvo veleizdaje, na katero je stavljena smrtna kazen. Kedorkoli dobi tak letak — in naj si bo na ta ali na oni način — v roke, ali izve o njegovem razširjanju, se poziva, da ga takoj izroči, oziroma to naznani pri najbližnji varnostni oblasti, ali pa pri najbližnji orožniški postaji. Izrecno se pa povdarja, da bodejo v smislu kazenskih določb tudi že oni kazensko zasledovani vsled sokrivde na veleizdaji, ki imajo tak veleizdajniški poziv v svoji posesti ali kaj izvejo o njegovem razširjanju in vendar namenoma ne storijo takoj ovadbe.

* **Ne praznujmo** „slavnih godov“ drugače kot z darovi za bolne in ranjene vojake! Radi tega je svetokriški nadžupnik F. Korošec poslal te dni 50 K na pisarno presvetlega nadvojvode Franca Salvator.

* **Osemdesetletnica hrvatskega časopisja.** Pred kratkim je poteklo osemdeset let, odkar je izšel prvi hrvatski list. Ta list so bile „Novine hrvatske“, ki jih je izdajal dr. Ljudevit Gaj. Prva številka tega lista je izšla na dan Sv. Treh kraljev 6. januarja 1835. Drudi dan dne 7. januarja 1835. so prvič peli v hrvrvatskem gledališču znano davorijo „Još Hrvatska ni propala, dok mi živimo“, katero je zložil dr. Gaj, uglasbil pa jo je dr. Ferdo Livadic.

* **Češki jutranji list na Dunaju.** Praški listi naznanjajo, da prične izhajati v kratkem na Dunaju češki jutranji list. Dunajski Čehi imajo dosedaj 3 dnevnike-večernike: „Vídenski Dennik“ (nar.), „Delnicke Listy“ (soc. avt.) in Delnicky Dennik“ (soc. centralističen).

* **Nova knjižica.** „Sv. Križev pot za vojni čas in druge primerne molitve.“ Sestavil F. Š. Založila in izdala tiskarna sv. Cirila v Mariboru. To je jako primerna knjižica za sedanje resne čase, ko Bog tepe in skuša ljudstvo s strahovito šibo svetovne vojske. V teh hudih časih se ljudstvo spokorno obrača k Bogu za pomoč in tolažbo. Na prvem mestu je sv. Križev pot za vojni čas. Nato sledijo razne primerne molitve n. pr. za odvrnitev vojskinih nadlog, za cesarja, za domovino, za vojskovodje, za stanovitnost, za zaupanje v božjo pomoč, k sv. Mihaelu, za vojake na bojišču, za ranjene in umirajoče, za sina v vojski, za ljubega očeta na bojišču, za moža na bojišču, za padle vojake, molitve v prid vojakom, ki so obdarjeni z odpustki, molitev za mir i. t. d. Knjižica se dobi v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Stane pa sto komadov skupaj s poštnino vred 7 K 50 vin; 50 kom. skupaj s poštnino vred 4 K; 25 kom. 2 K; 10 kom. s poštnino vred 90 vin. Manj kakor 10 kom. se po pošti sploh ne bo poslalo, ker so stroški preveliki. Ker je svota malenkostna in se ne izplača pisati računov in denarjev posebej pošiljati, zato se naj denar pošlje naprej in sicer v poštnih znamkah v pismu, ako si kdo naroči manj kakor 25 izvodov. Knjižico pobožnim vernikom toplo priporočamo posebno za sv. postni čas. Razpošiljanje se začne še le dne 28. januarja.

Izšel je prvi zvezek „Domače knjižnice.“ Vsebina je zelo zanimiva. Posebno bo ugajal vojni roman „Železno leto.“ Poverjeniki imajo 10% popusta. Letno izide 12 zvezkov, vsak v obsegu 128 strani po 30 vin. Pišite takoj po prvi zvezek, dobite ga zastonj. Založnik dr. Lj. Koser, Juršinci, Štajersko.

Slovenski učitelj svojemu profesorju. Gospod učitelj Makso Wudler, sedaj praporščak v c. in kr. rezervnem bataljonu IV, 15. stotnija, vojna pošta 36, piše svojemu nekdanjemu prof. g. Vrežetu: V mirnih dobah in v prijetnih položajih svojega življenja Vam nisem z ničemur dokazal svoje spoštovanje. Zdeč v smrtnih nevarnostih in iščoč vso dobo bojevanja dobrih tovarišev in prijateljev mi je na Kraljevo oživela ena izmed krasnih Vaših pridig — mogoče izza šolskega leta 1905-06 — o prijateljstvu tako živo, da sem sklenil Vam o tem, kot mogoče, napisati vrstico o sebi. Na bojišču sem že v drugič, tokrat že peti teden; doživi se pri nas dovolj za eno življenje. — Veselim se povratka v domovino; poln dobre vere sem, da se uresniči moja želja! Oprostite, pri nas pišemo vse v naglici! S prisrčnimi pozdravi in vdanimi pokloni!

Načelnik ljutomerskega Orla Dragotin Novak piše dne 13. januarja g. dr. Koroščcu: Vlč. gospod! Toliko časa imam, da Vam morem poslati z bojnega polja prisrčne pozdrave ter Vam želeti veselo novo leto! Dal Bog, da bi se vsaj v tem letu zamogli iznebiti te strašne vojske! Nahajam se v hribovju pri Jaslo—Zmigrod. Presvitli vladar je imenoval naš 3. armadni zbor „železni zbor“! V njem je večina slovenskih fantov. Izmed Orlov sem tukaj popolnoma sam, drugi so večinoma padli, ali pa so ranjeni in deloma v ujetništvu. Kaj pa delajo društva! Tukaj je precej mrzlo in sneg. Živila Avstrija! Prisrčen pozdrav! Dragotin N., četovodja pri generalnem divizijskem štabu št. 28, vojna pošta št. 73. — Pozdrave iz bojnih poljan tudi od bivšega knjigovodje mariborske posojilnice! Josip Hvalenc, korporal.

* **Njegove zadnje besede.** Neki nemški list poroča o sledečem pretresujočem dogodku iz nemško-ruskega bojišča: Zunaj pred zakopi leži raztrgana ostnata žica, pred njo pa kup mrtvecev. Nedaleč proč leži truplo ruskega vojaka, Poljaka. Izdihnil je, ko je molil, kajti v roki še stiska rožni venec in poleg njega leži okrogel medaljonček s sliko Matere božje. Nekoliko korakov od njega leži truplo nemškega vojaka. Tega je zadela smrtonosna krogla ravno tedaj, ko je pisal svojemu očetu. Ni napisal veliko. Samo besede: „Dragi oče! Zdrav sem . . .“

* **Božji mlini meljejo počasi, a gotovo.** Mihael Plevnik, doma iz Št. Jurja ob juž. žel. dodeljen k domobranskemu polku št. 26 piše svojim starišem med drugim sledeče: Kakor Vam je znano, sem bil v bolnišnici v Brnu na Moravskem, potem v Mariboru blizu do konca decembra. In ko sem bil ozdravljen sem zopet moral iti nazaj na severno bojišče. Slučajno sem dobil sedaj stare ljubeznjive prijatelje „Slov. Gospod.“ in „Stražo“ v roke. Ah, kako veselje je to bilo med slovenskimi vojaki, ko vidijo, da čitam ta list, ki jim je znan že od doma. Silijo me, da moram na glas čitati. In zadnjič med „Raznimi novicami“ najdem še članek „Izzivanje kazni božje“ št. 52. od 17. decembra l. l. To mi je dalo povod, da pišem to-le resnično dogodbico: Bilo je meseca julija nekaj dni pred mobilizacijo. Vroč dan je bil. Okrog 1. ure popoldne se nebo stemni, gromi in treska zmiraj huje. Med najhujšim treskom, ko so se tresli zidovi vojašnice, stopi neki vojak na odprto okno in se na grd bogokletni način začne norčevati iz Boga. Med bogokletnimi besedami se porogljivo smeje. Tovariši mu pravimo: „Molči, ne norčuj se iz Boga!“ A on se zmiraj norčuje in smeje. A pregovor pravi, da božji mlini meljejo počasi, a drobno in zanesljivo. Kmalu nato je prišlo povelje za odhod na bojišče. Cele dneve in noči smo se vozili po železnici in naposled še dolgo marširali do severnega sovražnika. Dne 25. avgusta l. l. smo že bili v ognju. A prvi od naše stotnije je od sovražne krogle smrtno zadet padel gori omenjeni vojak. Po zemlji se je zvijal kakor črv in govoril bogokletne besede in brez vsega znaka kesanja je izdihnil. — A jaz, ki sem stal v bližini, sem gledaje ga, si mislil: „Ah, uboga duša, kaj bo s teboj v večnosti . . .“

Križ umirajočega Rusa. Neki avstrijski domobranski nadporočnik, ki je s svojim polkom prekoračil rusko mejo, je prišel vsled izdaje v zasedo, a se je kljub temu srečno prebil skozi ruske vrste. Na nadaljnjem pohodu je pa opešal ter je nekoliko zaostal. Ko se zopet dvigne, da bi dohitel prodirajoče čete, pa naleti na umirajočega ruskega častnika, ki ga s slabotnim glasom pokliče ter v poljskem jeziku poprosi, naj bi poslal dragocen križek, ki mu visi na vratu, po končani vojski njegovi oslepeli materi. Križek je bil posut z dragocenimi kamenčki ter je imel vpisano ime umirajočega častnika, vsled česar bi bilo možno ustreči njegovi želji. Nadporočnik vzame križ, ga dene v žep in hiti za svojimi. Po hudem, napornem boju je bil tudi on ranjen in sicer ga je zadela ruska granata na obeh nogah. Nezavesten se je zgrudil na tla. Koliko časa je v takem stanju ležal na tleh med hudim nalivom, sam ni vedel. Naenkrat se pripodi četa ruskih, razkropljenih strelcev, eden se mu približa, ga udari s puškinim kopitom po glavi ter ga nato oropa, meneč, da je nadporočnik mrtev. Vzame mu zlato uro, denarnico ter usnjat jermen. Ker se pa nadporočnik nekoliko zgane, nastavi nanj puško ter sproži. Nameril je na prsi nadporočnika, a krogla je zadela ob ruski križ ter ga ni ranila. Nadporočnika so odnesli nato sanitetni vojaki v poljsko bolnišnico. Križ sovražnikov mu je rešil življenje!

Žalostna usoda ujetnikov. Mladenič Franc Pertinač od 87. pešpolka 4 bataljona je bil prideljen avstr. vojaškemu odposlanstvu v Skadru. Dne 26. novembra je bil ranjen v desno nogo pod koleno ter je prišel pozneje v srbsko ujetništvo in se nahajal kot vojni ujetnik v Valjevu. Od tam piše svoji materi v Št. Rupertu nad Laškim: Valjevo, dne 20. nov. 1914. Draga mati! Spreimite zadnje pozdrave od svojega sina Franceta, ker dnevi mojega življenja so šteti. Ko bodete to dopisnico dobili, bom jaz menda že v hladni zemlji počival . . . Zaradi rane bi bil še lahko ozdravel, pa tukaj se za nas nihče nič ne briga. Človek je zapuščen kot živina. Iz rane mi že 14 dni izteka gnoj in kri, zdravnik pa me še pogleda ne . . . Ob sklepu se Vam vsem lepo zahvaljujem za vse skrbi in dobrote. Naj vam Bog stoterno povrne. Prosim Vas, spominjajte se me v molitvi, ker na tem svetu se ne vidimo več. — Vaš iskreno ljubeči France.

Ujetnikom v Rusijo se lahko brzojavlja. Kakor poročajo nekateri listi, se ujetnikom v Rusiji tudi lahko brzojavlja. Tozadevne brzojave sprejemajo vse naše c. kr. pošte, seveda le na odgovornost odpošiljatelja. Lahko se plača tudi že odgovor, vendar pošta ne sprejme nikake obveznosti. Naslovi morajo biti jako natančni in popolni. Opozoriti je pa treba, da so cene brzojavkam sedaj jako visoke, dosti črez mirovni tarif. Vse to velja popolnoma tudi za ujetnike na Srbskem.

* **Na Češko ali na Kranjsko.** Krakovska „Nowa Reforma“ piše: „Kakor smo že poročali, traja izpraznjevanje Krakova dalje. Često se prigodi, da se ljudje prostovoljno prijavijo na policiji in prosijo, naj se jih odpošlje iz mesta, toda samo na Češko ali Kranjsko.

Dve gospe radi tatvine zaprti. Iz Beljaka na Koroškem se poroča graškim listom: Prejšnjo sredo so na brzojavno obvestilo nekega sprevodnika ob dohodu osebnega vlaka iz Solnograda na postaji Beljak prijeli dve ženski ter so jima preiskali prtljago. Preiskava je dognala, da sta sumljivi ženski imeli v svojih kovčekih izključno samo vojaško zimsko opravo ter meso, klobase itd. Ženske sta baje soprogi računskih podčastnikov in sta se pripeljali v smeri iz severnega bojišča. Peljati sta se nameravale v Gorico, skoro gotovo z namenom, da bi tam omenjeno — gotovo ne na pošten način pridobljeno — vojaško blago prodale. Obe sumljivi ženski so pridržali v zaporu.

* **Vremenska prerokovanja za leto 1915.** V mesecu januarja vreme mrzlo, led in sneg. Februar: prva polovica mrazovje, megleno in sneg, druga polovica brez snega. Marc: malo lepih dni, deževje in mrzli vetrovi. April: lepi dnevi, brez snega, vmes pa vetrovi. Maj: večinoma mrzlo in deževje. Junij: V začetku hladno, pozneje topleje, proti koncu zelo toplo. Julij: zmerno toplo, veliko deževja, veliko viharjev. Avgust: lepi, topli dnevi. September: prva polovica lepo vreme, pozneje nestalno. Oktober: neprijetno, večkrat megleno vreme, malo deževja. November: prva polovica lepo vreme, v drugi polovici mraz in sneg. December: prva in druga tretjina meseca prijetno vreme, v zadnji tretjini meseca mokro in slabo vreme.

* **Leto 1915** je navadno leto, ki ima 365 dni. Velikonočna praznika padeta na 4. in 5. aprila, binkoštna praznika pa na 23. in 24. majnika. Božični prazniki padejo na soboto in nedeljo, torej letos ne bo treh božičnih praznikov, kakor leta 1914. Letos bode solnce dvakrat mrknilo, prvikrat dne 14. februarja, drugikrat dne 10. in 11. avgusta. Letošnji solnčni mrki se v Evropi ne bodo videli. Letos ne bo nobenih luninih mrkov.

Kako stari so že strelski jarki. Kakor marsikatera zanimivost sedanjosti, tako tudi strelski jarki niso nastali kar čez noč, ampak so zadnji ud v verigi dolgotrajnega razvoja. Prve strelske jarke so kopali Japonci. V 16. in 17. stoletju so se Ainojci, stari prebivalci japonskega otočja, bojevali iz strelskih jarkov s puščicami in enakim orožjem zoper z meči oboroženе viteze japonskega mikada (cesarja). Ta način bojevanja japonskega pranaroda, ki je bil uničen, pa ni posebno uplival na bojevanje Japoncev. V 19. stoletju pa so Angleži v Južni Afriki naleteli na enake strelske jarke. Tamošnji Culukafri in drugi divjaki so pričakovali nič hudega sluteče angleške kolone v skritih jamah. Afrikanci so se do glave zakopali v jame in jarke, iz katerih so na to po bliskovito napadli prihajajoče Angleže, kateri se še sedaj spominjajo na „Črni dan pri Isandull“, kjer so ravno jarki tamošnjih domačinov bili za Angleže usodepolni. Četrtstoletja pozneje so si Buri izbrali strelske jarke kot poseben način bojevanja zoper Angleže. Lopata in pa motika je prinesla tedaj Burom marsikateri uspeh. V rusko-japonski vojski je bil način bojevanja v teh strelskih jarkih že premeteno izveden ter eden glavnih činiteljev zmage. Od tega časa naprej veljajo strelski jarki kot vojno sredstvo vseh modernih armad.

* **Dodal si je 20 let.** „Hamburger Fremdenblatt“ priobčuje sledeči dopis nekega svojega naročnika: Vračal sem se iz tujine in sem se sestal v vlaku z nekaterimi nemškimi podaniki, katerim se je posrečilo na nevtralnem parniku uiti angleškim zasledovalcem. Mogoče je bilo to le tako, da so se izkazali z nepravimi izkaznimi listinami. Neki dvajsetletni mladenič, ki je hotel stopiti v nemško armado, si ni mogel preskrbeti iz Anglije druge potne izkaznice nego potni list nekega štirideset letnega moža. Da bi le navidezno kazal štirideset let, si je prebrisani mladenič vsak dan do golega bril glavo in le temu dejstvu se je imel zahvaliti, da je vkljub temu, da so Angleži dvakrat pregledali ves parnik, srečno prišel na nemška tla.

Dvekronski bankovci. Avstro-ogrska banka javlja: V zadnjem času se slišijo opetovane pritožbe glede kakovosti papirja dvekronskih papirnatih novcev, češ, papir je slab in ni trpežen. Temu se pa odpomore prav lahko na enostaven način, če namreč občinstvo poškodovane bankovce izmenja pri bankah in državnih blagajnah za nove bankovce.

Novi 50vinarski novci. V najkrajšem času pridejo, kakor se poroča iz Ogrskega, v promet novi 50-vinarski novci iz nikla. Ali se bodo pozneje tudi kovali še četrtkronski niklasti novci, o tem še sedaj ni storjen noben sklep.

Maribor. Vojaški poneverjevalec. Korporal Rieder od 14. težke havbične divizije v Mariboru, po poklicu izvošček na Dunaju, je opravljal službo vojaškega furažnega mojstra v Mariboru. Že pred mesecem je pravil raznim ljudem, da je „prištedil“ toliko ovsa, da ne ve kam ž njim. Njegovim besedam je vrjel gostilničar Grabner v Franc Jožefovi ulici, in še več drugih oseb ter so kupili od Riederja črez 90 vreč ovsa. Sleparstvo je prišlo na dan, Riederja so zaprli, gostilničar Grabner se bo pa moral zagovarjati pred okrožnim sodiščem.

Fala ob Dravi. V četrtek opoldne se je vsled neprevidnosti nekega delavca v tukajšni elektrarni vnela večja množina (več sto kilogramov) dinamona. Močan pok se je slišal daleč na okoli. Šipe na bližnjih hišah so popokale. V zrak je zletelo del zaloge orodja in drugih reči, ki se rabijo pri obratu elektrarne. Ali je nesreča zahtevala kaj človeških žrtev, se še sedaj ne ve. Nastal je tudi požar, ki je uničil oni del magacina, ki pri eksploziji ni zletel v zrak.

* **Fram.** V pondeljek, dne 18. januarja, ob ½2. uri zjutraj, je zabodel črnovojnik Fregl tukajšnjega knjigovodjo Feliksa Zangger z bajonetom, da je črez nekaj ur umrl. Vzrok: pijanost in zasebna sovražnost. Domači župnik mu je podelil zakramente za umirajoče.

* **Mala Nedelja.** Tukajšno Kat. izobr. društvo bo imelo v nedeljo dne 31. januarja občni zbor z navadnim sporedom.

* **Ljutomer in Veržej.** Trgovec g. Alojzij Vršič v Ljutomeru proda vsak teden 350 iztisov našega „Slovenskega Gospodarja.“ V Veržeju pa se dobiva „Slovenski Gospodar“ in „Straža“ v podrobni razprodaji pri trgovki g. Koroša. Kdor ni naročen na naše liste, si iste lahko sproti kupuje v omenjenih trgovinah.

Celje. Dr. Ivan Benkovič, odvetnik v Celju, je imenovan za sodnijskega tolmača za italijanski jezik za sodišče v Celju.

Celje. Uradno se je dognalo, da v Celju ni nobenega slučaja kolere. Koncem meseca decembra so namreč ranjenci zanesli v Celje kolero in sta dva vojaka na ti bolezni umrla. Sedaj pa je kolera v Celju popolnoma zadušena.

* **Celje.** V pondeljek, dne 18. januarja je umrl trgovec g. Milan Hočevar, star 58 let. Rajni je bil blag mož krščanskega mišljenja. Pogreb se je vršil v sredo popoldne. N. v m. p.!

* **Sv. Jurij v Slov. gor.** Občni zbor tukajšnje c. kr. kmetijske podružnice se bo vršil zadnjo nedeljo v mesecu januarju, to je dne 31., po rani službi božji, v Krajnčevi gostilni. Na dnevnem redu je gospodarsko predavanje, poročilo odbora, volitev novega odbora itd. Potem je tudi pobiranje udnine za l. 1915 ter naročitev semen. Pridite v obilnem številu! Govori tuji govornik.

* **Sv. Andraž v Slov. gor.** Ob božičnih praznikih se je nabralo v občini Sv. Andraž v Slov. goricah za avstrijski Rudeči križ 90 K. Iskrena hvala vsem gospodom nabiralcem in darovalcem!

* **Sv. Križ pri Ljutomeru.** Dekliška Zveza naznanja, da se vrši občni zbor v nedeljo, 24, januarja, pop. po večernicah, v šoli. — Ravno tam bo imelo naslednjo nedeljo, dne 31. t. m., mladeniško Bralno društvo svoj občni zbor po običajnem sporedu. Mladina, posebno mladeniški naraščaj, okleni se teh svojih društev, da se boš v njih navduševala, storiti in trpeti vse za vero, dom, cesarja.

* **Pogrešajo se:** Jožef Lovrec, 87. pešpolk, 16. stotnija, doma od Male Nedelje. Odgovor na: Alojz Lovrec, Moravci, p. Mala Nedelja. — Franc Lovrec. 87. pešpolk, 14. stotnija, doma od Male Nedelje. Odgovor na: Franc Lovrec, Moravci, p. Mala Nedelja pri Ljutomeru. -- Anton Ferš, domobranski pešpolk štev. 3, pijonirski oddelek, 5. stotnija, vojna pošta štev. 48; korporal Miha Babosek, domobranski pešpolk štev. 26, 9. stotnija, vojna pošta štev. 48: korporal Matija Babosek, pešpolk štev. 87, 8. stotnija, vojna pošta štev. 73; kdor kaj o teh treh vojakih, naj naznani občinskemu predstojniku, Ivanjševci, pošta Ivanjci. — Luka Brelih, 47. pešpolk. 5. stotnija, vojna pošta štev. 73. Kdor kaj ve o njem, se uljudno prosi, da nefrankovano sporoči Ani Brelih, Podmelec štev. 51, Primorsko. — Jožef Ledinek, pešpolk štev. 87, 1. stotnija, vojna pošta štev. 73. Kdor kaj ve o njem, naj piše očetu: Matevž Ledinek, Sv. Primož na Lohorju, pošta Vuzenica, Štajersko. — Alojzij Žumer, 26. domobranski pešpolk, oddelek strojnih pušk, vojna pošta štev. 48. Mogoče je, da zna kateri njegov tovariš ali prijatelj, kaj se je ž njim zgodilo. Prosim uljudno, naj mi poroča, kje da je. Naslov: Kati Žumer, Cirkovce, pošta Cirkovce, Pragarsko. — Franc Toplak, pešpolk štev. 87, 5. stotnija, vojna pošta štev. 73. Odgovor njegovi ženi Mariji Toplak, Vičanski vrh, pošta Velika Nedelja. — Škofič Janez, pešec v domobranskem pešpolku štev. 26, 2. stotnija, 2. voj, se že pogreša od dne 14. septembra. Omenjenega dne je poslal svojo zadnjo dopisnico na dom. Če bi bilo njegovim tovarišem mogoče kaj znano o njem, naj blagovolijo poročati njegovi ženi Ivani Škofič, posestnici v Slovenjivasi, pošta Ptuj. — Jožef Sluga, pešpolk štev. 87, 15. stotnija. Če je komu kaj znano o njem, se prosi, naj naznani njegovi materi Franci Sluga v Murskem vrhu, pošta Radenci pri Radgoni.

Zadnja poročila, došla v petek, 22. jan.

Borba artilerije.

Dunaj, 21. januarja.

Avstrijski generalni štab uradno razglaša:

Položaj (na severnem bojišču) je nespremenjen. Ob celi bojni črti se vršijo le na nekaterih mestih topovski boji.

Ruska ofenziva pri Varšavi

Gradec, 22. januarja.

Vojni sotrudnik „Tagespošte“ poroča, da se Rusi že od srede tega tedna nahajajo ob Visli med mesti Novogeorgijevsk in Plock v ofenzivi proti nemški armadi. Dne 18. januarja so bili ruski napadi pri mestih Radzanov, Biezun in Sieprc zavrnjeni. Rusi so kljub svojemu neuspehu zopet pričeli z ofenzivo. Odločitev še ni padla. Manjši ruski koloni se je posrečilo, da je ob Visli prodrla na izhodno stran mesta Lipno (severno od Vloclavveka). Nemci so ruski napad odbili.

Uradno nemško poročilo.

Zahodno bojišče.

Berolin, 21. januarja.

Iz velikega vojnega stana se poroča:

Med morskim obrežjem in Lysom so se vršili tudi včeraj le samo artilerijski boji.

Strelski jarek pri Notredame de Lorette, katerega so nemške čete predvčeraj zavzele, so danes ponoči zopet izgubile.

Severno-zahodno od Arrasa so Francozi na obeh straneh ceste Arras-Lille opetovano napadli, toda bili so odbiti.

Južno-zahodno od Berry au Bac so nemške čete odvzele Francozom 2 strelska jarka, katera so vkljub živahnim protinapadom ohranile.

Napadi Francozov na naše postojanke južno od Saint Mihiela so bili odbiti.

Severno-zahodno od Pont-a-Mousson se je nemškim četam posrečilo si zopet nazaj priboriti del postojank, katerega so pred tremi dnevi izgubile. Nemške čete so pri tem zaplenile 4 topove in ujele več sovražnih vojakov. Za ostanek izgubljene postojanke se še bije boj.

V Vogezih severno-zahodno od Sennheima še trajajo boji.

Izhodno bojišče.

V izhodni Prusiji je položaj nespremenjen. Manjša praska izhodno od Lipna se je končala ugodno za Nemce, ki so ujeli 100 Rusov.

V ozemlju zahodno od reke Visle severno-zhodno od Borzimova je napredoval napad nemških čet.

Ruski napad zahodno od Lopuzyna južno-zahodno od Konskije je bil odbit.

Prebivalstvo zapustilo Soissons.

Pariz, 21. januarja.

Po poročilu parižkega lista „Petit Parisien“ je na ukaz vojaških oblasti zapustilo vse meščansko prebivalstvo mesto in trdnjavo Soissons.

Nemški zrakoplovci ubili 60 Angležev.

Ženeva, 21. januarja.

Iz Londona se poroča, da so Nemci vrgli na angleška mesta 80 bomb. 60 oseb je mrtvih, 200 ranjenih.

Grozote potresa v Italiji.

Potresni sunki se zmanjšo silo še zmiraj ponavljajo. V Avezzanu so se podrli še ostanki hiš, ki jih ni prvi potres popolnoma porušil. Rešilna dela so zelo težavna. Zapadel je debel sneg. Dne 20. januarja so izpod razvalin neke cerkve še živi izkopali 15 letno deklico in 31 letno ženo, katera je ležala med velikim kupom mrličev. Več sto otrok, ki so ostali po nesreči brez starišev, so spravili v Rim. V Avezzanu je še do 8000 mrličev nepokopanih med razvalinami. Razširja se grozen smrad. Število človeških žrtev znaša okrog 40.000.

Ranjeni, padli in ujeti.

Pešpolk štev. 47:

Padli in ranjeni:

Častniki: Müller Ivan, poročnik v rezervi, mrtev; Haradaner Karol pl., stotnik, r; Pischely Henrik, polkovnik, ujet v Tari, Rusko; Reichel Walter, stotnik, r; Weisert Karol, poročnik v rezervi, r. — Moštvo: Ertl Karol, četovodja; Grainer A., frajtar; Jury Alojzij; Kern Franc; Konič Anton; König Jan.; Kotnik Janez; Papež Tomaž; Perstl Franc; Ranz Janez; Al. Schauer; Semlič Franc, rezervist; Baumann Franc; Baumkirchner Jožef, frajtar; Berglez Janez, rezervist; Beroza Jan.; Bračič Konrad; Brezovnik Mihael, frajtar; Caf Mihael; Čander Vinko; Čerak Jurij; Čmager Janez; Daum Franc; Dobaj Al., rezervist; Eder Jožef; Ferk Florijan; Ferk Karol, Fink Avg.; Frankovič Jožef; Franc Franc 2; Fuchs Leopold; Gartner F.; Gepp Anton; Gornik Karol; Grašič Franc; Grosman Karol, korporal; Gruber Franc; Gupetz Franc; Guči Matija, frajtar; Hanifle Rudolf, enoletni pžostovoljec; Hauptman Jožef; Hegelsberger Janez, frajtar; Helfernt Janez; Hengstberger Florijan; Herunter Jožef; Hirc Franc; Jud Ignacij; Jug Janez, nadomestni rezervist; Justinek Franc; Kajnacher Franc; Kaiser Avgust; Kaiser Janez, rezervist; Karner Jožef; Kaufman Ant.; Kern Franc, Klement Janez; Kmetič Franc; Knezar Janez; Kodrič Franc, frajtar; Kojnek Friderik, korporal; Konrad Karol; Kormann Julij; Kormann Jožef; Tošar Janez; Kocbek Jakob; Krajnc Franc; Krajnc Jožef; Kramberger Janez; Krois Anton; Krois Matija; Labnik Jožef; Ledinek Avgust; Leitinger Matija; Lind Avgust; Lindner Anton; Majhen Engelbert; Mandl Ferdinand; Matthy Janez, frajtar; Mauko Jožef; Mörth Avgust; Namestnik Franc; Neger Janez; Neubauer Anton, četovodja; Niggas Alojzij; Oman Hlojzij; Pachler Jožef; Pail Franc; Pečar Anton, rezervist; Peklar Franc; Pečinek Franc, rezervist; Pecrik Beno; Pintarič Janez; Plečko Anton; Pliberšek Peter; Pock Janez; Pohnin Vinko; Potrč Alojzij; Pretterklieber Fran; Puchleitner Alojzij; Radler Avgust; Reiterer Janez; Reš M.; Rokavec Matija; Sauer Janez; Šaperl Janez; Schmurig Mirko; Schober Janez; Schober Jožef; Schor Mihael; Schwägler Janez; Schwarzl Karol; Seiner Janez; Senekovič Alojzij; Jožef Spindler; Štangl Matija; Stancer Karol; Stegne Ignacij, frajtar; Sternad Franc; Strasser Janez; Straus Tomaž; Fran Striebl, korporal; Süssmann Aleksander, frajtar; Unger Jožef, korporal; Valkič Karol; Vitzmann Tomaž; Walcher Janez; K. Weicher; Weingerl Franc; Wohlmann Franc; Wurzinger Janez, rezervist.

Vujetništvu:

Bazzara Janez, rezervist Brauchart Janez, v Slobodsku na Ruskem; rezervist Cander Aleksander, enoletni prostovoljec R. Chodura, Slobodskoje, vladno okrožje Wiatka, Rusko; frajtar Cučko Alojzij, Slobodskoje; Drobnik Rudolf, Felgičer Franc, četovodja Franc Jožef, v Slobodsku, Rusko; rezervist Grebenc F., Slobodskoje; rezervist Kališnik Jernej, Moskva, Rusko; Kürbos Janez, rezervist Machesan Franc, Slobodskoje; Mester Julij, častniški sluga Mild Avgust, Slobodskoje; Novak Jakob, Slobodskoje; rezervist Peitler Roman, Slobodskoje; Perčovič Mat., Slobodskoje; častniški sluga Plečko Franc, rezervist Possinger Anton, Slobodskoje; Potrč Janez, Požgan Avgust, Prešern St., Purgaj Jožef, Slobodskoje; rezervist Ranner Janez, Slobodskoje; Repnik Matija, Schleich Franc, Sorgo Matevž, Slobodskoje; rezervist Spindler Janez, Slobodskoje; Trumer Franc, rezervist Winkler Vincenc, Wolf Franc, Slobodskoje.

Pešpolk štev. 87:

Padli in ranjeni:

Častniki: Koepf Karol, nadporočnik, mrtev; Reidinger A., praporščak v rezervi, mrtev; Maschka Viljem, praporščak v r., ranjen; Mayer Jožef, praporščak v rezervi, ranjen; Smekal Aleksander dr., poročnik v rezervi, ranjen; Gross Ljudovik, poročnik v rezervi, ranjen; Harich Moric, praporščak v rezervi, ranjen; Kmet Friderik, poročnik v rezervi, ranjen; Leimsner Karol, major, ranjen; Rodovšek Franc, poročnik v rezervi, r; Smerdu Rudolf, poročnik v rezervi. r; — Padlo moštvo: Franc Ažnoh; Cajžek Anton, frajtar; Grill Jožef; Hatze Rudolf, narednik; Kit Anton; Potočnik Milan; Span Franc, Vogrinec A. — Ranjeni: Arbeiter Bogoljub; Auer Srečko; Augustin Fran; Ašič Anton, rezervist; Anderlič Jožef; Babič Štefan; Benedek Blaž; Beljak Anton; Berdnik Janez; Borovšak Jožef; Božičnik Anton, rezervist; Černe Janez, rezervist; Cijon Janez; Cimerman Stefan; Čuješ Rudolf, četovodja; Dolar Jurij, rezervist; Dolenc Anton, frajtar; Fleischmann Franc; Gabrič Matija; Gajšek Adolf; Gajšek Jakob, frajtar; Germič Anton; Goljat A., korporal; Goručan Rok, korporal; Grobin Janez, korporal; F. Grušovnik, korporal; Hebar Alojzij, korporal; Hojzar Anton; Hrastnik Franc; Inkret Anton; Jan Robert; Jazbinšek Anton, rezervist; Juhart Franc; Kačič Ignacij; Kajba Janez; Kermuzel Janez; Klemenčič Jožef; Knez Janez, korporal; Kodela St.; Kotnik Alojzij; Kovač Mihael, Kovačič Janez; Koželj Franc; Krajnc Avgust; Krivec Franc, narednik; Kšela Matija, častniški sluga; Kvas Janez, četovodja; Ločan Franc, rezervist; Ločan Jožef; Macuh Jožef; Matjaž Jožef, rezervist; Matjašič Peter; Medved Martin, rezervist; Mlačnik Kvidon; Mlakar B.; Moro Valentin; Napast Šimon; Novak Jakob; Orehovec Ant.; Ovčak Franc; Pangerl Jožef; Paradiž Janez; Pečnik Anton; Pečnik Jakob; Pesjak Pankracij; Petek Janez; Pinter Martin; Planinc Karol, četovodja; Pleterski Vinko; Podmenišek Jožef; Pogorevc Šimon; Poharec Anton; Rizmal Jernej; Rozman A., četovodja; Rozman Franc; Rošnik Jožef; Rupret Franc; Schrot Albin; Schumer Janez, korporal; Schwarz Jožef, rezervist; J. Šegula, korporal; Šeruga Jožef; Širovnik Martin; Šneider Janez; Strauss Franc; Strucl Franc, Stuhec Matija; Sumrek Mihael; Svenšek Franc, nadomestni rezervist; Terbovšek M.; Teršek Alojzij; Teršek Alojzij 1; Terstenjak Franc, častniški sluga; Turinek Jožef; Vaupotič J.; Vasle Anton; Verbovnik Anton; Viskovič Janez, nadomestni rezervist; Vouk Franc; Jurij Vreš; Weber Jožef 2; Zavc Andrej; Zavratnik Jakob.

Vujetništvu:

Beloglavec Šimon, nadomestni rezervist, Bračko Dominik, Bračun Janez, četovodja, vsi v ruskem ujetništvu v Slobodsku; Centrih Martin, rezervist, Cirjak Janez, Cokl Alojzij, rezervist, Colombin Janez, rezervist; Čuš Jožef, vsi v ruskem ujetništvu v Slobodskoje, vladno okrožje Wjatka; Dernač Alojzij, Devetak Karol, Doblšek Franc, rezervist, Dudcuk Nikolaj, Fakin Matija, Falk Alfred, frajtar, vsi v Slobodsku; Galof Martin, Germovšek Anton, Gobec Bernhard, Gobec Jurij, Golovšek Friderik, Gomilšek Franc, Gorišek Jožef, Gosak Martin, četovodja, Goura Jožef, častniški sluga, Gračner Miha 2, Gračner Pavel 1, Gregorinčič Anton, Grobovšek Janez, Guček Anton, Guna Janez, vsi v ruskem ujetništvu v Slobodsku; Hacl Anton, rezervist, Hasser Franc, orožniški stražmojster, Herga Jožef, korporal; Herman Janez 1, Herzog Eduard, korporal, Hladin Anton, Fr. Hochkraut, rezervist, Horvat Matija, korporal, Hren Rudolf, J. Hribernik, Hvalenc Anton, vsi v ruskem ujetništvu v Slobodsku; Jagodič Jožef, frajtar, Jakob Jožef. Janc Anton, Jazbec Florijan, Jelen Franc, Jušnik Janez, rezervist; Kamenšek Jakob, rezervist; Kardinar Jožef, korporal, Kavc Jakob, Kocjan Janez, frajtar, Kodolič Martin, Kolar Šimon, frajtar, Korpar Anton, frajtar, Kosi Anton, Kosič Ljudovik, korporal, Kotnik F., Kovač Janez, Kovač Jožef, Krajnc Karol, četovodja, Krajšek F., narednik, Kremenšek Franc, Križanec Franc, frajtar, Kruk Š., častniški sluga, Kirbiš Karol, korporal, Lorger Janez, korporal, Ložekar Karol, korporal, Lužar Janez, frajtar, vsi v ruskem ujetništvu v Slobodsku; Majcen Anton, Mavrič Franc, Mazir Anton, častniški sluga, Medved Alojzij, frajtar, Merčnik Peter, četovodja, Meznarič Martin, Mihovec Franc, Mikolič Alojzij, J. Mlakar, Mlinarič Franc, frajtar, vsi v ruskem ujetništvu v Slobodsku; Okorn Janez, frajtar, Okrogelnik Janez, korporal, Onišak Anton, narednik, Ožir Franc, četovodja, Pastrin Maks, Pavlinič Matija, rezervist, vsi v ruskem ujetništvu v Slobodsku; Robnik Janez, Ropič Anton, Sivera Franc, Šlender Franc, Šober Jožef, rezervist, Špes Janez, Špindler Lovro, korporal, Sivarnik Anton, četovodja, Štock Ferdo, rezervist, Štor Friderik, četovodja, Petek Alojzij, frajtar, Pintar Janez 1, Pivec Jožef, Planko Janez, rezervist, Plaznik Franc, frajtar, Podlesnik Avgust, Pokelšek Franc, Prelog Franc, Pšaker Ciril, Pugelj Andrej, vsi v ruskem ujetništvu v Slobodsku; Spanc Jožef, korporal, Svenšek Ernest, Tamburin Anton, Tavornik Franc, trobentač, Toman Ernest, Tramšek Janez, Trunk Franc, Uran Anton, Veselko Anton, frajtar, Virant Franc, četovodja, Visentin Dominik, Voler Franc, frajtar, Volovšek Franc, frajtar, Pavel Vrenka, Weissmann Franc, rezervist, Žerak Jurij, korporal, Žipil Jožef, frajtar, Žipp Herman, četovodja, Žmagar Franc, in Zobec Janez, vsi v ruskem ujetništvu v Slobodsku.

Prostovoljna dražba.

Prostovoljna dražba Lerchovega posestva vl. št. 18 k. o. Mestni vrh pri Ptuju se vrši dne 30. januarja t. l. ob 10 uri dopoldne v pisarni g. notarja Fr. Strafella v Ptuju. Posestvo leži v neposredni bližini mesta Ptuj na lepi razgledni točki, obstoji iz lepe gosposke hiše, gospodarskega poslopja, dobro obdelanega, novozasajenega vinograda, gozda, njiv in travnikov v obsegu okroglo 11 ha. Vzklicna cena znaša 40.000 K, na račun kupnine lahko kupec prevzame vknjižene terjatve Dražbeni pogoji so na vpogled v pisarni g. Fran Strafella, c. kr. notarja in gosp. dr. Ivana Fermevca, odvetnika v Ptuju.

Ptuj, dne 14. januarja 1915.

Veletrgovina s špecerijskim blagom in dež. pridelki.

Na debelo

Ivan Ravnikar : Celje

Graška ulica štev. 21.

Priporočam vedno svežo in žgano kavo, kakor tudi fino čokolado in kakao.

Zaloga rudninskih voda, vrvarskega blaga in vsakovrstnih suhih in oljnatih barv.

Na drobno

Solidna in točna postrežba.

†

Tužnim srcem naznanjamo vsem prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš preljubi soprog, oziroma oče, stari oče, zet, tast, brat in svak, gospod

Milan Hočevar,

trgovec

v pondeljek, dne 18. t. m., ob ½3. uri, po dolgi, mučni bolezni in trudapolnem, svoji rodbini darovanem življenju, previden s sv. zakramenti za umirajoče v 58. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nam nepozabljenega se je vršil v sredo, dne 20. t. m., ob 3. uri popoldne, iz hiše žalosti na mestno pokopališče.

Sv. maša zadušnica se je brala v četrtek, dne 21. t. m., ob 8. uri dopoldne, v žalostni kapeli Matere božje župne cerkve v Celju.

Celje, 21. prosinca 1915. 45

Hermina Hočevar roj. Simz, soprога. **Milan Hočevar, Marija Gorečan, Karol, Ana, Hermina, Karolina, Pavla Hočevar otroci.**

Ker je sedaj mnogo obitelj, katere pogrešajo moške, kateri so bili poklicani pod orožje, podpora pa zadostuje komaj za hrano, bo mnogim zelo težko kupiti otrokom najpotrebnejšega perila in obleko za šolo. Da se omili v teh revnih časih splošno bedo, se je odločil trgovec

J. N. Šoštarič .·. Maribor,

Gosposka ulica 5, da bo za časa vojne prodajal vse blago **veliko ceneje**, kakor popreje Kdor torej želi kupiti za majhen denar dobro blago, naj se nemudoma oglasi pri omenjenemu trgovcu Vzorci in ceniki se pošljejo **zastonj**.

Pohištvo razpošilja na vse strani trgovina s pohištvom

KARL PREIS, MARIBOR, Stolni trg 6.

Največja in najcenejša razpošiljalnica za pohištvo in posteljno blago.

Navadno pohištvo od K 100. Pohištvo iz trdega lesa od K 200. Popolna oprava za neveste od K 120—5000 K. Popolna kuhinska oprava od K 40—120 K. Za spalnice, jedilnice, gosposke sobe in salone iz orehovega, hrastovega, bukovega lesa iz mecesna in javorja, iz mahagonijevega in iz palisandrovega lesa v bogati izberi po zelo izkih cenah. Razni posamezni deli posebno poceni. Posebni oddelek za pohištvo iz železa, medenine in tapeciranega pohištva.

Sloboden nakup. **Slobodno na ogled.**

Ilustrovani ceniki brezplačno!

Absolutno zajamčeno pristno vino.

Kmetijsko društvo v Vipavi Kranjska oddaja vsled priporočila knezoškofijskega ordinarijata v Ljubljani pristna bela mašna in namizna vina po zmernih cenah postavljena na postajo Ajdovščina. Kleti nadzoruje vipavski dekan V zalogi je tudi pristni tropinovec. Sprejmejo se zanesljivi zastopniki za razprodajo vina.

Kmetijsko društvo v Vipavi.

Na Najvišje dovolilo Njegovega ces. in kralj. apostolskega Veličanstva

Izvanredna c. kr. državna loterija

za vojnooskrbovalne namene.

Ta loterija v denarju vsebuje 21.146 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 625.900 kron.

Glavni dobitek znaša:

200.000 kron.

Žrebanje je javno in se vrši na Dunaju dne

28. jan. 1915. Cena **srečke 4 krone.**

Dobe se srečke v oddelku za dobrodelne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtsstrasse 5, v loterijskih kolekturah, v tobačnih trafikah, v davčnih, poštno-brzojavnih in železniških uradih, menjalnicah itd Načrti za kupce srečk brezplačno. — Srečke se dopošiljajo poštnine prosto.

C. kr. generalno ravnateljstvo za državne loterije
(oddelek za dobrodelne loterije).

URE

Točna postrežba

Velika zaloga ur, dragocenosti, srebrnine in optičnih reči po vsaki ceni.

Tudi na obroke. - Ilustr. cenik zastonj. - Gramofoni 20—200 K

Niklasta remont.-ura	K	3·50
Pristna srebrna ura	K	7·—
Original omega ura	K	24·—
Kuhinjska ura	K	10·—
Budilka niklasta	K	3·—
Poročni prstani	K	2·—
Srebrne verižice	K	2·—

Večletno jamstvo.

Nasl. Dietinger

Theod. Fehrenbach

urar in očalar

MARIBOR, Gosposka ul. 26

Kupujem zlatnino in srebro.

Kupujem

seno, slamo, fižol, češplje in sploh vse poljske pridelke **po najvišjih cenah**

Ant. Birkmaier

Maribor, Meljska cesta 29 (Mellingerstr.)

Za božično in novoletno sezono

priporočamo trgovcem v nakup:

Božičnih okraskov, svilnatega papirja v vseh barvah, barvani papir na eno stran v vseh barvah, kreppapir v vseh barvah, barvani papir na dve strani v vseh barvah, zlati in srebrni papir — sveče za drevo, čarobne svečice. —

Cvetje za rože, žica, zlata pena, jaslice izgotovljene, podobice za jaslice, — rutke. —

Božične in novoletne dopisnice kakor tudi druge vrste po **izredno nizkih cenah.**

Goričar & Leskovšek Celje

Graška ul. 7 **Na debelo in drobno** **Rotovška ul. 2**

STRAŽA in SL. GOSPODAR

se prodaja v naslednjih prodajalnah in tobakarnah:

V Mariboru:

Prodajalna tiskarne sv. Cirila, Koroška ulica št. 5.

Papirna prodajalna g. Pristernik, Tegetthofova ulica.

Trafika na Glav. trgu (zraven rotovža).

» v Gosposki ul. (nasproti hotelu nadvojvoda Ivan).

Trafika v Grajski ulici.

» » Tegetthofovi ulici (g. Žifko, blizu glavnega kolodvora).

Trafika na Tržaški cesti (nasproti magdalenski cerkvi).

V Slov. Bistrici:

Prodajalna g. Roze Pičl.

Ptuj:

Papirna trgovina g. J. N. Peteršič.

Celje:

Papirna trgovina Goričar & Leskošek.

Trafika v Narodnem Domu.

Sv. Jurij ob juž. žel.:

Trgovina g. Janko Artmana.

Sv. Jakob v Slov. gor.:

Trgovina g. Frid. Zinauer.

Sv Trojica v Slov. gor.:

Trgovina g. Terezije Čauš.

Slov. Gradec:

Trgovina g. Bastjančič.

Sv. Vid pri Ptuju:

Mostninar g. Anton Kmetec.

Ljutomer:

Trgovina g. Alojzija Vršič.

Brežice:

Trgovina g. Antona Umek.

Soštanj

Trgovina g. Ane Topolnik.

Luče v Sav. dol.:

Posestnik g. Franc Dežman.

Vojnik:

Trgovina g. A. Brezovnik.

Celovec:

Trgovina g. J. Vajncerl, Velikovška cesta 5.

Guštanj (Koroško):

Trgovina g. Vinko Brundula.

Opomba: Če kdo hoče prodajati naše liste, naj naznani tiskarni sv. Cirila, Maribor, Koroška cesta 5. — Prodajalci dobijo dalekosežni popust.

Spodnještaj. ljudska posojilnica v Mariboru r. z. z n. z.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadno po $4^1/_2$%, proti trimesečni odpovedi po $4^3/_4$%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštne hranilne položnice (97.078) na razpolago. Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajajo le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po $5^1/_4$%, na vknjižbo sploh po $5^1/_2$%, na vknjižbo in poroštvo po $5^3/_4$% in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le kolke.

Uradne ure so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopoldne in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne izvzemši praznike. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajajo in prošnje prejemajo vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Stolna ulica št. 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Koroška ulica 5. — V lastni hiši.

Opremljena z najboljšimi stroji, z lastnim električnim obratom, najnovejšimi črkami in čednimi okreški, sprejema vse v tiskarske stroke spadajoča dela kakor: časnike, knjige, brošure, stenske in druge koledarje.

Za vlč. župniške urade spovedne in misijonske listke z črnim, rdečim ali modrim tiskom, uradne zavitke z natisom glave ter razne oznanilne napise. **Za slavne občineke, šolske in druge urade:** uradne zavitke, oznanila, napise, razglase, plačilne predpise, prejemne potrdila itd. **Za obrtnike in trgovce:** pisma, zavitke, okrožnice, račune, opomine, menjice, cenike, dopisnice, naslovnice, letake in lepake s črnim in drugobarvnim tiskom. **Za zadruge in društva:** pravila, zapisnike, pristopnice in sprejemnice, letna poročila, računske zaključke, društvene znake, vabila k prireditvam in sejam, dnevne sporede in drugo.

Za krčmarje in prireditelje veselic: jedilnike, vabila na plesne, ljudske veselice tombole itd., plesne rede, vstopnice, različne napise itd. **Za posameznike:** vizitke, naslovnice, poročnice, parte in šolskotinke v najlepši opravi. — Diplome za častne ude društev in častne občane v različnih okrasnih in z modernimi okvirji po jako nizkih cenah.

Vsa naročila se izvršijo ceno in točno.

Denarni zavod spodnještaj. trgovstva in obrtništva — Trgovsko-obrtna kreditna zadruga v Celju

sprejema vloge na knjižice od vsakega in jih obrestuje po $4^1/_2$%

otvarja tekoče račune, eskomptuje menice in knjižne terjatve, prevzema zaveze, oskrbuje inkaso in obavlja sploh vse ji zaupane denarne posle po najkulantnejših pogojih.

ČEVLJE

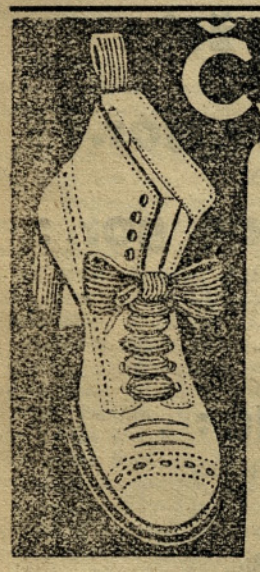

za moške ženske in otroke, kakor tudi usnjate gamašne in galošne najboljše kakovosti prodaja doma in razpošilja po najnižjih cenah veletrgovina

R. Stermecki v Celju št. 300

Pišite po cenik.

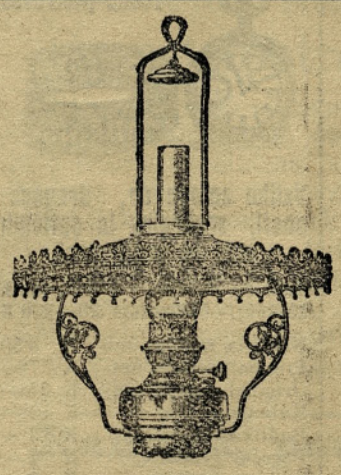

Edina štajerska steklarska narodna trgovina

Na debelo! Na drobno!

FRANC STRUPI ::: CELJE

Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za podobe. — Prevzetje vseh steklarskih del pri cerkvah in stavbah.

Najsolidnejša in točna postrežba.

Ure! Ure!

V veliki izbiri in po nizkih cenah.

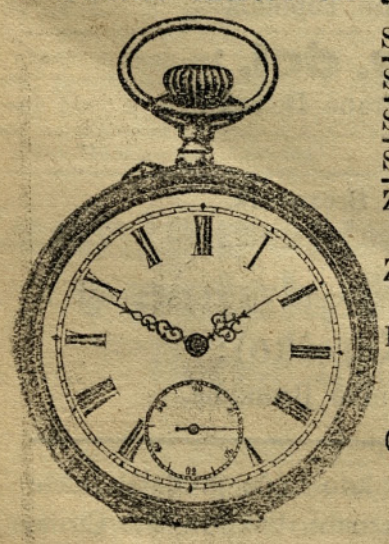

Srebrne ure za fante od	7 K
Srebrne ure damske od	8 K
Srebrne verižice od	K 2·40
Sreb. verižice damske	K 3·60
Zlate damske ure od	26 K

Za vsako uro se jamči!

Precizijske ure, Schafhausen, Zenith, Omega, Eterne

Očala: Za kratkovidne nova, zboljšana stekla.

Franjo Bureš Maribor

urar, zlatomer in očalar,

Tegetthofova cesta 39. Prvi urar od glav. kolodvora.

POZOR!

Radi opustitve najstarejše narodne manufakturne trgovine

Karola VANIČA :: Celje :: Narodni dom

Ustanovljeno 1880. prodaja se vse pod lastno ceno. Ustanovljeno 1880

Znano je, da se kupi

Ksalna

pri staroznani domači zanesljivi trgovini **ne samo po ceni ampak tudi prav dobro:**

Sukneno blago (štofi za moške in dečke.)
Novomodne volne za ženske in dekleta,
Najnovejše perilno blago za obleke in bluze,
Platno belo in pisano za srajce in spodnje hlače,
Blago za postelje in rjuhe, brez šiva in matrace,
Srajce izgotovljene vseh velikosti za moške in ženske,
Predpasnikov velika izbir, za prati in iz črnega atlasa,
Zmiraj novosti robcev iz svile in za prati, kakor vseh vrst blaga za domačo vporabo, s čimer si pri veliki izbiri in pri nizkih cenah tudi doma svoj nakup lahko dosežete po zelo ugodnih prednostih, zatorej pošljem na zahtevanje

ZASTONJ

vsakomur svojo bogato zbirko vzorcev na razpolago.

K. Worsche Maribor

Gosposka ul. D. (Herreng. D)

Trgovina s špecerijo in z deželnimi pridelki:

Celje, Narodni dom.

Franc Kolenc

Kupim suhe gobe, vinski kamen in vse deželne pridelke po najvišjih dnevnih cenah. Vedno sveže špecerijsko blago po najnižjih cenah v trgovini s špecerijo in deželnimi pridelki na debelo in drobno.

Izdajatelj in založnik: Konsorcij „Straža." Odgovorni urednik: Franjo Zebot. Tisk tiskarne sv. Cirila v Mariboru.